

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΣΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ**

**ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΘΕΜΑ:
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΤΑΙΡΙΩΝ
ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ
ΜΙΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ**

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΚΑΡΑΚΩΣΤΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: Κος ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΟΣ ΘΕΟΦΑΝΗΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2009

Copyright © ΚΑΡΑΚΩΣΤΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ
Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας εργασίας, εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα. Ερωτήματα που αφορούν τη χρήση της εργασίας για κερδοσκοπικό σκοπό πρέπει να απευθύνονται προς την συγγραφέα.

Οι απόψεις και τα συμπεράσματα που περιέχονται σε αυτό το έγγραφο εκφράζουν την συγγραφέα και δεν πρέπει να ερμηνευθεί ότι αντιπροσωπεύουν τις επίσημες θέσεις του Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η παρούσα διπλωματική εργασία εκπονήθηκε στο Διατμηματικό Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα των Πληροφοριακών Συστημάτων του Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

Αντικείμενο της εργασίας είναι η διερεύνηση της λειτουργίας των εταιριών μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, καθώς και της ύπαρξης πληροφοριακού συστήματος το οποίο διευκολύνει τη λειτουργία τους και ελέγχει την επαρκή αξιοποίηση των πόρων τους για την πραγματοποίηση των σκοπών για τους οποίους ιδρύονται.

Επιβλέπων καθηγητής για τη διπλωματική εργασία ήταν ο Αναπληρωτής Καθηγητής Κος Καραγιώργος Θεοφάνης στον οποίο οφείλω ιδιαίτερες ευχαριστίες για την ανάθεση αυτής και για την υποστήριξη και την καθοδήγηση που μου παρείχε κατά τη διάρκεια της εκπόνησης αυτής.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Τα τελευταία χρόνια, η παγκοσμιοποίηση, η άνοδος της οικονομίας της πληροφορίας και η εμφάνιση της ψηφιακής επιχείρησης έκαναν επιτακτική τη χρήση των πληροφοριακών συστημάτων. Τα πληροφοριακά συστήματα συμβάλλουν στην ανάπτυξη ενός οργανισμού καθώς δίνει τις απαραίτητες πληροφορίες για τη λήψη ορθών αποφάσεων.

Το ίδιο συμβαίνει και με τις εταιρίες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Μόνο που στην περίπτωση τους, τα πληροφοριακά συστήματα είναι επιφορτισμένα και με έναν επιπλέον ρόλο. Αυτόν της προώθησης του μη κερδοσκοπικού σκοπού για τον οποίο έχουν ιδρυθεί οι εταιρίες αυτές. Μέσω του καταστατικού τους και ειδικότερα μέσω των εσωτερικών δομών τους και του τρόπου λειτουργίας τους, καθορίζεται ο σκοπός τους, καθώς και ο τρόπος με τον οποίο θα συγκεντρωθούν τα απαραίτητα έσοδα για την επίτευξή του.

Πολλές φορές, όμως, παρατηρούνται φαινόμενα διαφθοράς και κακοδιαχείρισης, κυρίως όσο αφορά στις επιχορηγήσεις από δημόσιους φορείς, παρά τους ελέγχους που διενεργούνται. Ειδικότερα, παρατηρείται οι μη κερδοσκοπικές οργανώσεις να μην έχουν στόχο την προώθηση του σκοπού τους, αλλά την ικανοποίηση των συμφερόντων των ιδρυτών τους.

Για το λόγο αυτό προτείνεται ο σχεδιασμός ενός πληροφοριακού συστήματος το οποίο βασιζόμενο στη διαλειτουργικότητα, θα επιτρέψει τον έλεγχο των εταιριών μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Οι μη κερδοσκοπικές επιχειρήσεις εισάγοντας όλα τα απαραίτητα στοιχεία, θα δίνουν τις πληροφορίες που χρειάζονται στο αρμόδιο Υπουργείο και με διαφανείς διαδικασίες θα επιλέγονται οι εταιρίες που θα επιχορηγηθούν και θα καθορίζεται το ύψος της επιχορήγησης και ο τρόπος καταβολής της. Οι εταιρίες αυτές, από την πλευρά τους, θα έχουν τη δυνατότητα να ενημερώνονται μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος για το προγράμματα

επιχορήγησης που σχεδιάζουν να υλοποιήσουν οι δημόσιοι φορείς και να υποβάλουν αίτηση για την ένταξή τους σε αυτά.

Τελικά, εφόσον λειτουργήσει σωστά, το πληροφοριακό σύστημα θα συμβάλλει αφενός στην καλύτερη και αποδοτικότερη λειτουργία των εταιρών μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και αφετέρου στη βελτίωση πολλών εκφάνσεων της κοινωνίας και της οικονομίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

1. Εισαγωγή.....	9
1.1. Ιστορία Πληροφοριακών Συστημάτων.....	9
1.2. Εφαρμογές Πληροφοριακών Συστημάτων.....	10
1.3. Ορισμός Πληροφοριακών Συστημάτων.....	10
1.4. Είδη Συστημάτων Πληροφοριών.....	11
1.5. Τύποι Πληροφοριακών Συστημάτων.....	13
1.6. Φάσεις και Μεθοδολογίες Ανάπτυξης ενός Πληροφοριακού Συστήματος.....	15
1.7. Επιστήμες και Πληροφοριακά Συστήματα.....	17

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

2. Εταιρίες Μη Κερδοσκοπικού Χαρακτήρα-Ορισμός- Είδη.....	20
2.1. Το Σωματείο.....	20
2.2. Το Ίδρυμα.....	21
2.3. Η Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρία.....	22
2.4. Μ.Κ.Ο- Ορισμός.....	23
2.4.1. Κατηγοριοποίηση Μ.Κ.Ο.....	24
2.5. Σχόλια για τις μορφές εμφάνισης των μη κερδοσκοπικών εταιριών.....	28

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

3. Εταιρίες μη Κερδοσκοπικού Χαρακτήρα- Σκοπός.....	30
3.1. Ρόλος- Κοινωνική Οικονομία και Μη κερδοσκοπικές Εταιρίες.....	32

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

4. Εσωτερικές Δομές και Τρόπος Λειτουργίας Εταιριών Μη Κερδοσκοπικού Χαρακτήρα.....	36
4.1. Διοικητικό Συμβούλιο.....	36
4.2. Περιφερειακά Συμβούλια.....	39
4.3. Η Γενική Συνέλευση.....	40

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

5. Πηγές Χρηματοδότησης- Εισαγωγή.....	41
5.1. Πηγές Χρηματοδότησης- Είδη.....	42

5.1.1. Εισφορές Μελών.....	42
5.1.2. Χορηγίες.....	42
5.1.3. Εισπράξεις από Εκδηλώσεις.....	46
5.1.4. Εισφορές από Δημόσιους Φορείς.....	46
5.1.5. Εισφορές από την Ευρωπαϊκή Ένωση.....	47
5.2 Κατανομή Χρηματοοικονομικών Πόρων.....	49
5.3. Σχέση των Εταιριών Μη κερδοσκοπικού Χαρακτήρα με τον Κρατικό Μηχανισμό και τους Χρηματοδότες τους.....	50

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

6. Οικονομικός Έλεγχος.....	55
6.1. Εσωτερικός Έλεγχος.....	55
6.2. Εξωτερικός Έλεγχος.....	58
6.2.1. Φορολογικός Έλεγχος.....	58
6.2.2. Σημασία Ισολογισμού και Απολογισμού.....	60

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

7. Φορολογία.....	62
7.1. Φορολογία Ημεδαπών Νομικών Προσώπων Μη Κερδοσκοπικού Χαρακτήρα.....	62
7.2. Φορολογία Αλλοδαπών Νομικών Προσώπων Μη Κερδοσκοπικού Χαρακτήρα.....	63

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

8. Πρωτοβουλίες Μη Κερδοσκοπικού Χαρακτήρα στο Χώρο της Κοινωνίας της Πληροφορίας.....	64
--	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

9. Λογιστικό Πληροφοριακό Σύστημα Εταιριών Μη Κερδοσκοπικού Χαρακτήρα.....	68
9.1. Εισαγωγή.....	68
9.2. Λογιστικό Πληροφοριακό Σύστημα.....	69
9.2.1. Το Πληροφοριακό Σύστημα από την πλευρά της Εταιρίας.....	71
9.2.2. Το Πληροφοριακό Σύστημα από την πλευρά της Πολιτείας.....	73

9.3. Αξιοποίηση και Διασφάλιση των Πληροφοριών μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος.....74

9.4. Σημασία και Οφέλη του Πληροφοριακού Συστήματος.....76

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

10. Συμπεράσματα και Προοπτικές.....79

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11

11. Βιβλιογραφία.....81

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι περισσότεροι οργανισμοί είναι σήμερα δέσμιοι των πληροφοριακών συστημάτων, καθώς η λειτουργία τους και η ύπαρξη τους είναι εξαρτημένη από το Πληροφοριακό σύστημα που χρησιμοποιούν. Οι σημαντικότεροι παράγοντες που έκαναν επιτακτική τη χρήση πληροφοριακών συστημάτων είναι: η παγκοσμιοποίηση, η άνοδος της οικονομίας της πληροφορίας, ο μετασχηματισμός της επιχείρησης και η εμφάνιση της ψηφιακής επιχείρησης. Πλέον η οικονομία παύει να βασίζεται στη βιομηχανία και βασίζεται στη γνώση και στην πληροφορία. Στη νέα ψηφιακή επιχείρηση οι βασικές λειτουργίες αλλά και οι σχέσεις της γίνονται και ελέγχονται ψηφιακά. Στις ψηφιακές επιχειρήσεις οι τεχνολογίες πληροφορικής δεν είναι απλά βοηθητικές αλλά αποτελούν τη βάση για τη λειτουργία αυτών των επιχειρήσεων.

1.1. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

Η μελέτη των πληροφοριακών συστημάτων, προέρχεται από τη sub-discipline της επιστήμης των υπολογιστών, είναι μία προσπάθεια να γίνει κατανοητή και να οργανωθεί ορθολογικά η διαχείριση της τεχνολογίας μέσα στις οργανώσεις.

Έχει ωριμάσει σε ένα σημαντικό τομέα της διαχείρισης που αυξανόμενα υπογραμμίζεται ως ένας πολύ σημαντικός τομέας των διοικητικών επιστημών και διδάσκεται σε όλα τα σημαντικά πανεπιστήμια και επιχειρησιακά σχολεία του κόσμου. Στις μέρες μας, οι πληροφορίες και η τεχνολογία πληροφοριών έχουν γίνει ο πέμπτος σημαντικός πόρος που πρέπει να διαθέτουν οι ανώτεροι υπάλληλοι για τη διαμόρφωση μίας οργάνωσης, παράλληλα με τους ανθρώπους, τα χρήματα, το υλικό και τις μηχανές. Πολλές επιχειρήσεις έχουν δημιουργήσει τη θέση του Chief Information Officer(CIO) δηλαδή του κύριου ανώτερου υπαλλήλου πληροφοριών που συμμετέχει στο εκτελεστικό συμβούλιο μαζί με το Chief Executive Officer (CEO), τον Chief Financial Officer (CFO), το Chief operating Officer (COO) και τον Chief Technical

Officer (CTO). Ο CTO μπορεί επίσης να χρησιμεύσει και ως CIO, και αντίστροφα.[29] [31]

1.2. ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

Τα συστήματα πληροφοριών εξετάζουν την ανάπτυξη, τη χρήση και τη διαχείριση της υποδομής μίας οργάνωσης. Στη μεταβιομηχανική ηλικία των πληροφοριών, η εστίαση των επιχειρήσεων έχει μετατοπιστεί από το προϊόν στη γνώση. Οι ρυθμιστές της αγοράς σήμερα ανταγωνίζονται στη διαδικασία και την καινοτομία παρά στο προϊόν. Δηλαδή η έμφαση έχει μετατοπιστεί από την ποιότητα και την ποσότητα παραγωγής, στην ίδια τη διαδικασία της παραγωγής και στις υπηρεσίες που συνοδεύουν αυτή τη διαδικασία της παραγωγής. Σήμερα λοιπόν το μεγαλύτερο ενεργητικό στοιχείο των επιχειρήσεων είναι οι πληροφορίες τους που αντιπροσωπεύονται από τους ανθρώπους, την εμπειρία, την τεχνογνωσία, τις καινοτομίες (διπλώματα ευρεσιτεχνίας, πνευματικά δικαιώματα, εμπορικά μυστικά). Ένας χειριστής της αγοράς πρέπει να είναι σε θέση να ανταγωνιστεί και να έχει μία ισχυρή υποδομή πληροφοριών, στην καρδιά της οποίας, βρίσκεται η υποδομή της τεχνολογίας των πληροφοριών. Κατά συνέπεια, η μελέτη των συστημάτων πληροφοριών, εστιάζει στο γιατί και στον τρόπο με τον οποίο η τεχνολογία μπορεί να τεθεί στην καλύτερη χρήση για να εξυπηρετήσει τη ροή πληροφοριών μέσα σε μια οργάνωση.[29] [30]

1.3. ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

Στην ελληνική και ξένη βιβλιογραφία συναντά κανείς ένα πλήθος ορισμών που έχουν δοθεί για τα πληροφοριακά συστήματα. Ακολουθούν λοιπόν μερικοί από τους ορισμούς αυτούς:

- ▲ Πληροφοριακά σύστημα είναι ένα σύνολο διασυνδεδεμένων συνιστωσών οι οποίες συλλέγουν (collect, retrieve), επεξεργάζονται (process), αποθηκεύουν (store) και κατανέμουν (distribute) πληροφορίες

(information) για την υποστήριξη του ελέγχου και της λήψης αποφάσεων σε έναν Οργανισμό/ Επιχείρηση. (Ι. Βασιλείου).

- ▲ Πληροφοριακό σύστημα είναι ένα σύστημα που παρέχει ιστορική, παρούσα και προβλεπόμενη πληροφόρηση για την επιχείρηση και το περιβάλλον της (Kroenke και Nolan).
- ▲ Πληροφοριακό σύστημα είναι ένα σύνολο οργανωμένων διαδικασιών που όταν εφαρμοστεί, παρέχει πληροφορίες για υποστήριξη της λήψης αποφάσεων και του ελέγχου του οργανισμού (Lucas).
- ▲ Πληροφοριακό σύστημα είναι ένα ολοκληρωμένο σύστημα ανθρώπου-μηχανής για την παροχή πληροφοριών, που υποστηρίζει τις δραστηριότητες της διαχείρισης, ανάλυσης και λήψης των αποφάσεων σε έναν οργανισμό. Το σύστημα χρησιμοποιεί μηχανολογικό εξοπλισμό και λογικό, χειρογραφικές διαδικασίες, υποδείγματα για ανάλυση, προγραμματισμό, έλεγχο και λήψη αποφάσεων, καθώς επίσης και μία τράπεζα δεδομένων (Davis και Olson).

Από τους παραπάνω ορισμούς μπορεί να κατανοήσει κανείς πως εν ολίγοις το πληροφοριακό σύστημα είναι ένα επιχειρησιακό σύστημα το οποίο επεξεργάζεται δεδομένα από το περιβάλλον της επιχείρησης και έπειτα δίνει τις απαραίτητες για τη λήψη αποφάσεων πληροφορίες στη διοίκηση του οργανισμού. Πρέπει να δοθεί προσοχή στη συχνά λάθος χρήση του όρου πληροφοριακό σύστημα καθώς υπάρχει μία συχνή σύγχυσή του με τα βασισμένα σε υπολογιστή συστήματα πληροφοριών. Για να καταφέρει να γίνει η διάκριση των δύο αυτών όρων πρέπει να επισημάνουμε ότι τα βασισμένα σε υπολογιστή συστήματα πληροφοριών είναι ο τομέας της μελέτης των τεχνολογιών των πληροφοριών (IT).[29] [31]

1.4. ΕΙΔΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ [32]

Τα είδη των συστημάτων πληροφοριών είναι τα ακόλουθα:

1. Αιτιοκρατικά Συστήματα

Αιτιοκρατικά συστήματα χαρακτηρίζονται αυτά που μας δίνουν βέβαιη πρόβλεψη γεγονότων και τα στοιχεία τους είναι σε αυστηρά καθορισμένη σχέση μεταξύ τους. Σε αιτιοκρατικό σύστημα η κατάσταση του (S) σε μία δεδομένη χρονική στιγμή (t) είναι συνάρτηση του χρόνου (t) και της εισόδου (I) σε αυτό: $S = f(t, I)$.

2. Πιθανοσυστήματα

Τα πιθανοσυστήματα παρέχουν αβέβαιη πρόβλεψη γεγονότων. Τα φυσικά και μικτά συστήματα ανήκουν σε αυτή την κατηγορία συστημάτων.

3. Κλειστά Συστήματα

Είναι τα συστήματα τα οποία έρχονται σε επαφή με το περιβάλλον τους μόνο μέσα από την τυπική διαδικασία εισόδου- εξόδου που τους εξασφαλίζει όμως μία σύντομη χρονική διάρκεια ζωής.

4. Ανοικτά Συστήματα

Τα συστήματα αυτά έχουν άτυπη αλληλεπίδραση με το περιβάλλον τους και με αυτό τον τρόπο προσαρμόζονται σε νέα δεδομένα και απαιτήσεις εξασφαλίζοντας με αυτόν τον τρόπο μεγαλύτερη διάρκεια ζωής.

5. Ευσταθή Συστήματα

Είναι τα συστήματα στον οποίον τις εκροές γίνεται τακτικός έλεγχος.

6. Συστήματα Λειτουργικού Επιπέδου (operational level systems)

Τα συστήματα αυτά παρακολουθούν μόνο τις βασικές δραστηριότητες και συναλλαγές του οργανισμού.

7. Συστήματα Επιπέδου Γνώσης (knowledge level systems)

Είναι συστήματα πληροφοριών που υποστηρίζουν τις ανάγκες του εξειδικευμένου προσωπικού μιας επιχείρησης.

8. Συστήματα Διοικητικού Επιπέδου (management level systems)

Είναι τα συστήματα πληροφοριών που εξυπηρετούν την παρακολούθηση, τον έλεγχο, τη λήψη αποφάσεων και τις διοικητικές δραστηριότητες των μεσαίων στελεχών μιας επιχείρησης.

9. Συστήματα Στρατηγικού Επιπέδου (strategic level systems)

Είναι τα συστήματα πληροφοριών που υποστηρίζουν τις δραστηριότητες μακροπρόθεσμου προγραμματισμού των ανώτερων στελεχών ενός οργανισμού.

1.5. ΤΥΠΟΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ [29] [31] [32]

Η ταξινόμηση των πληροφοριακών συστημάτων γίνεται στις ακόλουθες κατηγορίες:

1. Συστήματα Πληροφοριών Διοίκησης (MIS)

Ένα πληροφοριακό σύστημα διοίκησης είναι ένα ολοκληρωμένο σύστημα χρήστη – μηχανής με σκοπό την υποστήριξη των διοικητικών και λειτουργικών δραστηριοτήτων και των διαδικασιών λήψης αποφάσεων σε έναν οργανισμό. Επεξεργάζεται πληροφορίες και δεδομένα με αυτοματοποιημένο ή μη τρόπο και παρέχει πληροφορίες στα στελέχη του οργανισμού για τη λήψη δομημένων κυρίως αποφάσεων. Τα συστήματα διοίκησης είναι επιχειρησιακά εργαλεία και αφορούν το management level (επίπεδο διοίκησης) του οργανισμού. Στόχος τους είναι η διατήρηση αρχείων και η επεξεργασία μεγάλου όγκου δεδομένων και η παραγωγή περιληπτικών αναφορών (summary reports). Χρήστες αυτών των πληροφοριακών συστημάτων είναι τα μεσαία στελέχη, τα MIS λοιπόν αφορούν το διοικητικό επίπεδο του οργανισμού.

2. Συστήματα Επεξεργασίας Συναλλαγών (TPS)

Είναι πληροφοριακά συστήματα που εξυπηρετούν τις συναλλαγές της επιχείρησης. Κύριο χαρακτηριστικό αυτών των συστημάτων είναι ότι έχουν τη δυνατότητα να αντιμετωπίζουν δομημένες και επαναλαμβανόμενες διαδικασίες. Τα συστήματα επεξεργασίας συναλλαγών εκτός από τη συλλογή και την επεξεργασία των δεδομένων ενημερώνουν αυτόματα και τα αρχεία που διατηρούν τα αντίστοιχα κάθε φορά δεδομένα και παράγουν εκτός των άλλων και τα αντίστοιχα έγγραφα της συναλλαγής. Τα TPS εξυπηρετούν το λειτουργικό επίπεδο του οργανισμού.

3. Συστήματα Υποστήριξης Αποφάσεων (DSS)

Παρέχουν υποστήριξη περισσότερο στοχευμένη και εστιασμένη σε μία απόφαση από ότι ένα MIS. Είναι αυτά που βοηθούν τα διευθυντικά στελέχη της επιχείρησης στην επίλυση κυρίως των ημιδομημένων προβλημάτων. Ημιδομημένα προβλήματα είναι εκείνα των οποίων ένα μέρος μπορεί να προγραμματισθεί/ δομηθεί και να λυθεί από τον ηλεκτρονικό υπολογιστή και ένα άλλο μέρος το οποίο δε μπορεί να προγραμματισθεί και για το οποίο απαιτείται η ανθρώπινη παρέμβαση έτσι ώστε να επιλυθεί. Δηλαδή απαιτείται αλληλεπιδραστική επεξεργασία και το αποτέλεσμα αυτών είναι ανάλυση αποφάσεων. Τα DSS αφορούν το διοικητικό επίπεδο του οργανισμού.

4. Συστήματα Υποστήριξης Υψηλόβαθμων Στελεχών (ESS)

Τα συστήματα υποστήριξης υψηλόβαθμων στελεχών είναι ένα εργαλείο που επιτρέπει στις εταιρίες να μετατρέπουν τα δεδομένα τους σε χρήσιμες αναφορές. Οι αναφορές που προκύπτουν χρησιμοποιούνται από τα διευθυντικά στελέχη που με αυτό τον τρόπο έχουν γρήγορη πρόσβαση στις εκθέσεις που προέρχονται από όλα τα επίπεδα και τις υπηρεσίες της εταιρίας. Εκτός από τη γρήγορη πρόσβαση στα δεδομένα των διαφόρων υπηρεσιών κάποια ESS παρέχουν επίσης εργαλεία ανάλυσης με δυνατότητες πρόβλεψης μιας σειράς επιδόσεων αποτελεσμάτων χρόνου και αυτό το επιτυγχάνουν με τη χρήση των στοιχείων που προκύπτουν από τις εκθέσεις των υπηρεσιών. Τα εργαλεία καθώς και τα αποτελέσματα που θα εκτελεί το ESS εξαρτώνται από τον

προγραμματιστή αλλά και από τον κλάδο για τον οποίο προορίζεται. Αρκετές εταιρίες προσφέρουν προσχεδιασμένα πακέτα ESS, ενώ άλλες προσφέρουν πακέτα που μπορούν να προσαρμοστούν στις ανάγκες της κάθε επιχείρησης.

5. Συστήματα Γραφείου (Office Systems)

Τα συστήματα γραφείου είναι συστήματα υπολογιστών όπως επεξεργαστές κειμένου, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο και συστήματα προγραμματισμού, τα οποία έχουν σκοπό την αύξηση της παραγωγικότητας των υπαλλήλων γραφείου.

6. Συστήματα Γνώσης (Knowledge Work Systems, KWS)

Συστήματα πληροφοριών που βοηθάνε το εξειδικευμένο προσωπικό στη δημιουργία και την αφομοίωση νέας γνώσης στον οργανισμό.

1.6. ΦΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΝΟΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ [30]

Οι φάσεις ανάπτυξης ενός πληροφοριακού συστήματος είναι οι ακόλουθες:

1. Προγραμματισμός

Αναφέρεται στο γιατί πρέπει να αναπτυχθεί ένα πληροφοριακό σύστημα και πώς η ομάδα του έργου θα συντονιστεί ώστε να το υλοποιήσει. Έχει δύο φάσεις: project initiation και project management.

2. Ανάλυση

Δίνει απάντηση στο πώς θα λειτουργήσει το σύστημα από πλευράς Η/Υ, S/W και δικτύων. Δείχνει τις διεπαφές, τις φόρμες, τις αναφορές αλλά και τα προγράμματα, τις βάσεις δεδομένων και τέλος τα αρχεία που θα χρησιμοποιηθούν.

3. Σχεδιασμός

Είναι η φάση στην οποία γίνεται η μετάβαση από το υπάρχον πληροφοριακό σύστημα στο νέο σύστημα. Δηλαδή είναι η φάση στην οποία σχεδιάζεται ο τρόπος με τον οποίο θα υλοποιηθεί στην επόμενη φάση το πληροφοριακό σύστημα.

4. Υλοποίηση

Σε αυτή τη φάση γίνεται η υλοποίηση του πληροφοριακού συστήματος ή η αγορά του. Περιέχει τη δημιουργία, τον έλεγχο, την εγκατάσταση και τη συντήρηση.

Οι μεθοδολογίες ανάπτυξης ενός πληροφοριακού συστήματος είναι οι ακόλουθες:

Οι μεθοδολογίες ανάπτυξης ενός πληροφοριακού συστήματος διακρίνονται στις Δομημένες Μεθοδολογίες, στην Ταχεία Ανάπτυξη των εφαρμογών (RAD) και στην Ευκίνητη Ανάπτυξη.

Στις **δομημένες μεθοδολογίες** ανήκουν:

- Το μοντέλο καταρράκτη (waterfall)
- Η παράλληλη ανάπτυξη (parallel development)

Στην **ταχεία ανάπτυξη εφαρμογών (RAD)** ανήκουν:

- Η ανάπτυξη σε φάσεις (phased development)
- Το πρωτότυπο (prototype)
- Το πρωτότυπο μιας χρήσης (throwaway prototyping)

Στην **ευκίνητη ανάπτυξη (Agile Development)** ανήκει:

- Ο extreme programming

1.7. ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ [29] [31] [32]

Ο όρος σύστημα πληροφοριών σχετίζεται με τις παρακάτω επιστήμες:

1. Ασφάλεια Υπολογιστών (Computer Security)

Όσο αφορά στην ασφάλεια των υπολογιστών ένα πληροφοριακό σύστημα περιγράφεται από πέντε διαφορετικά αντικείμενα:

A. Δομή (Structure)

i. Αποθήκες: στις αποθήκες φυλάσσονται τα δεδομένα είτε αυτά είναι μόνιμα είτε είναι προσωρινά, τέτοια παραδείγματα αποτελούν οι απομονωτές (buffers), οι σκληροί δίσκοι, η κρυφή μνήμη(cache memory).

ii. Διεπαφές: ανταλλάσσουν τις πληροφορίες με το μη ψηφιακό κόσμο, τέτοια παραδείγματα είναι τα πληκτρολόγια, τα scanners, οι εκτυπωτές.

B. Κανάλια (Channels)

Είναι αυτά που συνδέουν τις αποθήκες, όπως τα buses, τα καλώδια και τις ασύρματες συνδέσεις. Ένα δίκτυο είναι το σύνολο λογικών και φυσικών καναλιών.

C. Συμπεριφορά (Behavior)

i. Υπηρεσίες: παρέχουν αξία στους χρήστες ή στις άλλες υπηρεσίες με την ανταλλαγή μηνυμάτων.

ii. Μηνύματα: μεταφέρουν μία έννοια σε χρήστες ή υπηρεσίες.

2. Έκφραση της γνώσης (Knowledge Representation)

Ένα πληροφοριακό σύστημα αποτελείται από τρία συστατικά: τον άνθρωπο, την τεχνολογία και την οργάνωση. Σύμφωνα λοιπόν με αυτή την άποψη η πληροφορία προσδιορίζεται με τους όρους των τριών επιπέδων της σημειολογίας. Το στοιχείο λοιπόν που μπορεί να υποβληθεί αυτόματα σε επεξεργασία από το σύστημα εφαρμογής αντιστοιχεί στο επίπεδο σύνταξης. Στα πλαίσια του ατόμου τώρα που ερμηνεύει τα στοιχεία τα οποία γίνονται πληροφορίες, αντιστοιχεί το σημασιολογικό επίπεδο. Οι πληροφορίες λοιπόν

μετατρέπονται σε γνώση όταν ένα άτομο καταλαβαίνει και αξιολογεί τις πληροφορίες, πράγμα που αντιστοιχεί στο πραγματικό επίπεδο.

3. Μαθηματικά (Domain Theory)

Στα μαθηματικά στον τομέα της domain theory, το σύστημα πληροφοριών Scott (λόγω του εφευρέτη του Dana Scott), είναι μία μαθηματική δομή που παρέχει μία εναλλακτική αντιπροσώπευση των περιοχών Scott, σαν ειδική περίπτωση, των αλγεβρικών δικτυωτών πλεγμάτων (algebraic lattices). Στα μαθηματικά στον τομέα της τραχιάς καθορισμένης θεωρίας (rough set theory), ένα σύστημα πληροφοριών είναι ένα σύστημα ιδιότητας – αξίας.

4. Κοινωνιολογικά Πληροφοριακά Συστήματα (Sociology Information Systems)

Στην κοινωνιολογία τα συστήματα πληροφοριών είναι επίσης κοινωνικά συστήματα των οποίων η συμπεριφορά εξαρτάται από τους στόχους τους, τις αξίες και τις πεποιθήσεις των ατόμων και των ομάδων, καθώς επίσης και από την απόδοση της τεχνολογίας.

5. Θεωρία των Συστημάτων (Systems Theory)

Στη θεωρία των συστημάτων, ένα πληροφοριακό σύστημα είναι ένα σύστημα, αυτόματο ή χειροκίνητο που περιλαμβάνει ανθρώπους, μηχανές, και/ή μεθόδους οργανωμένες για τη συλλογή, επεξεργασία, μεταφορά και τη διάδοση δεδομένων που αντιπροσωπεύουν τις πληροφορίες των χρηστών.

6. Τηλεπικοινωνίες (Telecommunications)

Στις τηλεπικοινωνίες, ένα πληροφοριακό σύστημα είναι οποιαδήποτε τηλεπικοινωνία ή εξοπλισμός σχετικός με τον υπολογιστή ή διασυνδεδεμένα συστήματα ή υποσυστήματα του εξοπλισμού που χρησιμοποιούνται στην απόκτηση, στην αποθήκευση, στο χειρισμό, στη διοίκηση, στη μετακίνηση, στον έλεγχο, στην επίδειξη, στη μεταγωγή, στην ανταλλαγή, στη μεταβίβαση ή

στην υποδοχή φωνής και στοιχείων, που περιλαμβάνει λογισμικό(software), firmware και υλικό (hardware).

2. ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ-ΟΡΙΣΜΟΣ

Μη κερδοσκοπικό ονομάζεται ένα νομικό πρόσωπο, όταν σκοπός της λειτουργίας του δεν είναι η επίτευξη κέρδους, αλλά συνήθως κάποιος κοινωφελής σκοπός. Ο μη κερδοσκοπικός χαρακτήρας δεν απαγορεύει την ανάληψη από την οργάνωση οικονομικών δραστηριοτήτων. Η ειδοποιός διαφορά από τα κερδοσκοπικά νομικά πρόσωπα είναι ότι το τυχόν κέρδος δε διανέμεται στα μέλη του νομικού προσώπου, αλλά παραμένει στην οργάνωση. Πολλές μη κερδοσκοπικές οργανώσεις δραστηριοποιούνται οικονομικά, με σκοπό να διατηρήσουν ή και να αυξήσουν την ίδια περιουσία τους, ώστε να έχουν τα μέσα για την επίτευξη του κοινωφελούς τους σκοπού. Ο μη κερδοσκοπικός χαρακτήρας επίσης δεν αποκλείει την πρόσληψη και μισθοδοσία εργαζομένων. Αποκλειστικά μη κερδοσκοπικές οργανώσεις είναι το **σωματείο** (σύλλογος) και το **ίδρυμα**. Ακόμα κι αν το σωματείο διαλυθεί, ο νόμος απαγορεύει να διανεμηθεί η υπολειπόμενη περιουσία στα μέλη, ώστε να αποφευχθεί καταστρατήγηση του μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Το ίδρυμα δεν έχει ούτως ή άλλως μέλη, είναι σύνολο περιουσίας ταγμένο σε έναν σκοπό. Μπορεί να είναι μη κερδοσκοπική, ανάλογα με το καταστατικό της, **η αστική εταιρεία**. Στις εταιρίες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα είναι δυνατό να ενταχθούν και **οι μη κυβερνητικές οργανώσεις**.

2.1.ΤΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ

Σωματείο σύμφωνα με το άρθρο 78 ΑΚ είναι η ένωση τουλάχιστο είκοσι προσώπων, η οποία έχει αποκτήσει προσωπικότητα και δεν επιδιώκει κερδοσκοπικό σκοπό. Κερδοσκοπικός, όμως δεν είναι κάθε οικονομικός σκοπός. Έτσι, το σωματείο μπορεί να εκμεταλλευτεί την περιουσία του για να ικανοποιήσει τους μη κερδοσκοπικούς σκοπούς του. Επίσης, μπορεί να επιδιώκει σκοπούς μορφωτικούς, φιλανθρωπικούς, κοινωνικούς, θρησκευτικούς, αθλητικούς κλπ.

Η αίτηση για τη σύσταση του σωματείου υποβάλλεται στο αρμόδιο κατά τόπο πολυμελές πρωτοδικείο. Με την αίτηση πρέπει να υποβληθεί και η

συστατική πράξη, τα ονόματα των μελών της διοίκησης και το καταστατικό. Το δικαστήριο, αφού δεχτεί την αίτηση διατάσσει να δημοσιευθεί σε εφημερίδα περίληψη του καταστατικού και την εγγραφή του σωματείου στο βιβλίο των σωματείων που τηρείται σε κάθε πρωτοδικείο.

Ο νόμος και το καταστατικό ρυθμίζουν την οργάνωση και τη λειτουργία του σωματείου, τα όργανα διοίκησης και τα σχετικά με τη συνέλευση των μελών που αποτελεί το ανώτατο όργανο του. Ακόμα στο καταστατικό περιέχονται αναλυτικά οι όροι εισόδου νέων μελών, καθώς και οι υποχρεώσεις τους. Η ιδιότητα προσώπου ως μέλους σωματείου αποτελεί έννομη σχέση από την οποία προκύπτουν δικαιώματα και υποχρεώσεις.

Η διάλυση του σωματείου λαμβάνει χώρα είτε με απόφαση της συνέλευσης των μελών, είτε αυτοδικαίως, είτε με δικαστική απόφαση.[16]

2.2. ΤΟ ΙΔΡΥΜΑ

Το ίδρυμα χρειάζεται για τη σύστασή του δύο στοιχεία: την ιδρυτική πράξη, που εκφράζει τη βούλησή του ιδρυτή να αφιερώσει περιουσία για την εξυπηρέτηση ορισμένου σκοπού και πράξη της πολιτείας που εγκρίνει την αφιέρωση αυτή. Βέβαια, για να υπάρξει ίδρυμα δεν αρκεί η αφιέρωση περιουσίας, αλλά απαιτείται και κάποια οργάνωση, ώστε να είναι σε θέση να λειτουργήσει ως νομικό πρόσωπο.

Η ιδρυτική πράξη είναι μονομερής δικαιοπραξία, όπου καθορίζεται ο σκοπός του ιδρύματος και η αφιερουμένη περιουσία. Όσο αφορά στην πράξη της πολιτείας, η οποία εγκρίνει τη σύσταση του ιδρύματος προκαλείται αυτεπάγγελτα, σύμφωνα με το 112 ΑΚ, από την αρμόδια αρχή. Η αρμόδια αρχή είναι το ανάλογο με το σκοπό του ιδρύματος σχετικό υπουργείο. Η αρμόδια αρχή εξετάζει όχι μόνο τη νομιμότητα αλλά και τη σκοπιμότητα της σύστασης του ιδρύματος. Με τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της πράξης της πολιτείας το ίδρυμα αποκτά νομική προσωπικότητα.

Η διοίκηση του ιδρύματος διέπεται από τις γενικές διατάξεις που αναφέρονται στη διοίκηση νομικών προσώπων, τη δε οργάνωση την προβλέπει η ιδρυτική πράξη ή η πράξη της πολιτείας. Στις πράξεις αυτές προβλέπονται και οι διαδικασίες διάλυσης και εκκαθάρισης του ιδρύματος σε περίπτωση που ο σκοπός απέβη ανέφικτος, ή αν το ίδρυμα απέκλινε του σκοπού του, ή αν ο σκοπός του και η λειτουργία του ήταν παράνομες, αντίθετες προς τη δημόσια τάξη.[16]

2.3. ΑΣΤΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

Η σύμβαση Εταιρίας του Αστικού Κώδικα (άρθρα 741 επ.) αποτελεί μια συμφωνία ανάμεσα σε δύο ή περισσότερα πρόσωπα, τα οποία τάσσουν τους εαυτούς τους σε έναν κοινό "εταιρικό" σκοπό. Η "αφιέρωση" αυτή στον εταιρικό σκοπό γίνεται με τις εισφορές τους (σε εργασία, χρήματα ή άλλα αντικείμενα και παροχές). Η εταιρία του Αστικού Κώδικα μπορεί να είναι είτε κερδοσκοπική είτε μη κερδοσκοπική. Μάλιστα μπορεί να είναι μη κερδοσκοπική, αλλά να επιδιώκει οικονομικό σκοπό (π.χ. συλλογή χρημάτων για κοινωνικούς σκοπούς κλπ και αυτός ο σκοπός θεωρείται οικονομικός). Η εταιρία του Αστικού Κώδικα έχει νομική προσωπικότητα (ως νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου) μόνο εφόσον τηρηθούν διατάξεις δημοσιότητας. Αλλιώς είναι απλώς μία σύμβαση που δεσμεύει μόνο τους εταίρους και δεν μπορεί να παρουσιαστεί ως αυτοτελές υποκείμενο στις συναλλαγές. Ο όρος "αστική μη κερδοσκοπική εταιρία" είναι μια επινόηση της νομικής πράξης, με καταβολές από το φορολογικό δίκαιο. Οι Αστικές Εταιρίες που δεν επιδιώκουν κερδοσκοπικό σκοπό απολαμβάνουν ορισμένα φορολογικά πλεονεκτήματα. Το νομικό τους πλαίσιο διέπεται από τον Αστικό Κώδικα, αλλά το καταστατικό τους είναι έτσι προσαρμοσμένο ώστε τα τυχόν έσοδα να μην διανέμονται ως "κέρδη" στους εταίρους, αλλά να λειτουργούν αυτοχρηματοδοτικά για την υποστήριξη των δραστηριοτήτων της εταιρίας.[17]

Για τη σύσταση μιας αστικής Εταιρίας μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα απαιτούνται:

- ▲ Εύρεση χώρου εγκατάστασης και λειτουργίας της εταιρίας
- ▲ Η κατάρτιση καταστατικού το οποίο θα πρέπει να υποβληθεί στο Πρωτοδικείο
- ▲ Το πρακτικό της Γενικής Συνέλευσης με το οποίο εκλέγεται ο πρόεδρος της Εταιρίας και ορίζεται ο νόμιμος εκπρόσωπος αυτής.
- ▲ Δήλωση έναρξης στην αρμόδια οικονομική υπηρεσία.[18]

2.4. ΜΚΟ-ΟΡΙΣΜΟΣ

Αξίζει να αναφερθεί ο ορισμός των μη κυβερνητικών οργανώσεων και η κατηγοριοποίησή τους για την καλύτερη κατανόηση τους και το διαχωρισμό τους από τις υπόλοιπες μορφές μη κερδοσκοπικών νομικών προσώπων.

Οι ΜΚΟ είναι σύλλογοι, ομοσπονδίες και συνομοσπονδίες που δεν αποτελούν ούτε άμεσα ούτε έμμεσα μέρος διεθνών, κρατικών ή αυτοδιοικητικών δομών, αδιακρίτως νομικής προσωπικότητας και υπηρετούν μη κερδοσκοπικούς σκοπούς. Ο ρόλος τους συνίσταται στη διαμεσολάβηση μεταξύ κοινωνίας και κράτους για ζητήματα που αφορούν κάθε πτυχή της σύγχρονης ζωής και σκέψης. Αξίζει να σημειωθεί ότι μια μη κυβερνητική οργάνωση αποτελεί μη κερδοσκοπικό νομικό πρόσωπο, αλλά μια μη κερδοσκοπική εταιρία δεν σημαίνει απαραίτητα ότι αποτελεί και μη κυβερνητική οργάνωση. Για παράδειγμα, ένα αθλητικό σωματείο ενός δήμου, ναι, μεν, αποτελεί μη κερδοσκοπικό νομικό πρόσωπο, αλλά δεν αποτελεί ταυτόχρονα και μη κυβερνητική οργάνωση. Αντίθετα, οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα είναι μια μη κυβερνητική οργάνωση για την παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας με μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα.

Οι ΜΚΟ είναι οργανωμένες, είτε στη βάση της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας δια της εκλογής των οργάνων διοίκησης προς τον σκοπό της προς τα έξω εκπροσώπησης και την παραγωγή έργου, είτε στη βάση της

συμμετοχικής δημοκρατίας όπου τα ίδια τα μέλη συμμετέχουν άμεσα στη λήψη αποφάσεων και τη διεξαγωγή δραστηριοτήτων.[1]

2.4.1. ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΜΚΟ [7]

Οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις μπορούν να διακριθούν κατά τους παρακάτω τρόπους:

▲ Ποσοτική προσέγγιση

1. Σύμφωνα με το γεωγραφικό πεδίο αναφοράς
2. Σύμφωνα με τη νομική προσωπικότητα
3. Σύμφωνα με το είδος των μελών («πρωτοβάθμιες» οργανώσεις, ομοσπονδίες κ.λπ.)
4. Σύμφωνα με το θεματικό πεδίο – αντικείμενο

▲ Ποιοτική προσέγγιση

5. Σύμφωνα με την καθολική ή μη αποδοχή του ειδικού θέματος το οποίο κάθε ΜΚΟ υπηρετεί
6. Σύμφωνα με τον αριθμό των μελών σε σχέση με την ευκολία ένταξης και με τη δημοκρατική-συναινετική εκλογή της διοίκησης, τη διάρθρωση και τη λειτουργία
7. Σύμφωνα με το είδος και το ύψος των οικονομικών πόρων και την επαγγελματική οργάνωση
8. Σύμφωνα με τη μονοθεματική και πολυθεματική ενασχόληση
9. Σύμφωνα με τον παρεμβατικό τους ρόλο – άσκηση πίεσης, την παραγωγική τους συμμετοχή ή τη μεικτή φυσιογνωμία

Πιο αναλυτικά:

1. Γεωγραφικό πεδίο αναφοράς

- ▲ τοπικές ΜΚΟ

- ▲ νομαρχιακές ΜΚΟ
- ▲ περιφερειακές ΜΚΟ
- ▲ εθνικές ΜΚΟ
- ▲ ευρωπαϊκές ΜΚΟ
- ▲ διεθνείς ΜΚΟ

2. Νομική προσωπικότητα

Οι ΜΚΟ από νομική άποψη μπορούν να πάρουν τη μορφή

- ▲ Του σωματείου
- ▲ Της αστικής εταιρείας με μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα
- ▲ Του Ιδρύματος
- ▲ Της (άτυπης) ένωσης προσώπων
- ▲ Άλλα ειδικά καθεστάτα

3. Είδος μελών

- ▲ Μέλη φυσικά πρόσωπα
- ▲ Μέλη σύλλογοι (Ομοσπονδία Συλλόγων)
- ▲ Μέλη Ομοσπονδίες (Συνομοσπονδία)
- ▲ Άλλες όπως μέλη φυσικά πρόσωπα και Σύλλογοι, ή Σύλλογοι και Ομοσπονδίες, ή μέλη με διαφορετικό αριθμό «εταιρικών» μεριδίων κ.λπ.

4. Θεματικό πεδίο - αντικείμενο

- ▲ Κινήσεις πολιτών, αγωγή του πολίτη (συνταγματική, δημοκρατική συμμετοχική)
- ▲ Προστασία του περιβάλλοντος, περιβαλλοντική εκπαίδευση, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας
- ▲ Προσφορά αναπτυξιακής υποστήριξης και βοήθειας στο εξωτερικό
- ▲ Προώθηση της ενωμένης Ευρώπης
- ▲ Υπεράσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ελευθεριών
- ▲ Καταπολέμηση των διακρίσεων (ρατσισμός, ξενοφοβία, αντισημιτισμός)
- ▲ Δικαιώματα των γυναικών

- ▲ Προστασία των μειονοτήτων (αναγνωρισμένες εθνικές, θρησκευτικές, γλωσσικές μειονότητες, μετανάστες) - δικαιώματα ειδικών ομάδων (φυλακισμένοι, ομοφυλόφιλοι, εξαρτημένοι, αντιρρησίες συνείδησης, θύματα βασανιστηρίων κ.α.)
- ▲ Φιλανθρωπία
- ▲ Διαπολιτισμική κατανόηση, εκπαίδευση και αλληλεγγύη
- ▲ Συμμετοχή της νεολαίας
- ▲ Εξωσχολική αγωγή – διαχείριση ελεύθερου χρόνου
- ▲ Προστασία του παιδιού
- ▲ Πολιτισμός, πολιτιστική κληρονομιά
- ▲ Ενώσεις φορολογουμένων, καταναλωτών, χρηστών δημοσίων υπηρεσιών, τηλεθεατών και ακροατών, πολιτών που υπερασπίζονται τη διαφάνεια στις δημόσιες λειτουργίες κ.α.

5. Καθολική ή μερική αποδοχή του ειδικού θέματος ενασχόλησης της ΜΚΟ

- ▲ Οργανώσεις που υπηρετούν γενικώς παραδεκτούς στόχους ή συνεισφέρουν στην αντιμετώπιση μη αμφισβητήσιμων αναγκών, όπως π.χ. κατά κανόνα στον χώρο του πολιτισμού, της ενασχόλησης με το παιδί, την τρίτη ηλικία, τα άτομα με ειδικές ανάγκες, την προσφορά ανθρωπιστικής βοήθειας, την καταπολέμηση των ναρκωτικών.
- ▲ Οργανώσεις σχετικά με τους στόχους των οποίων δεν υπάρχει καθολική συναίνεση, αντιθέτως σε αρκετές περιπτώσεις τα θέματα που προωθούν είναι θέματα ιδεολογικής, πολιτικής, οικολογικής ή πολιτισμικής αιχμής για τη συγκεκριμένη κοινωνία, όπως για παράδειγμα οι διάφορες εκδοχές υπερασπιστών της ειρήνης, η προαγωγή της ευρωπαϊκής ιδέας, η ενεργητική αντιμετώπιση του προβλήματος της ανεργίας, η καταπολέμηση των διακρίσεων, η προστασία των μεταναστών, η έκφραση και τα δικαιώματα των μειονοτήτων και η άνευ όρων υπεράσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η υποστήριξη της πολυπολιτισμικής κοινωνίας, κ.ο.κ.

6. Αριθμός μελών – δημοκρατική οργάνωση

Ο αριθμός των μελών σε σχέση με την ευκολία ή δυσκολία ένταξης νέων μελών σε αυτήν προσδιορίζει τον «κλειστό» ή τον «ανοιχτό» χαρακτήρα μιας οργάνωσης. Η δημοκρατική και τακτική, κατά συναίνεση εκλογή της διοίκησης, η διάρθρωση και η λειτουργία της προσδιορίζουν επίσης τον «κλειστό» ή τον «ανοιχτό» χαρακτήρα μιας οργάνωσης.

7. Είδος και ύψος οικονομικών πόρων και επαγγελματική οργάνωση

Υπάρχουν οργανώσεις που αρνούνται να λάβουν κρατικούς-δημόσιους πόρους, οργανώσεις που χρηματοδοτούνται σχεδόν αποκλειστικά από δημόσιους πόρους και βεβαίως πολλές μεικτές περιπτώσεις. Άλλες διαθέτουν επαγγελματική οργάνωση, άλλες λειτουργούν αποκλειστικά σε εθελοντική βάση.

8. Μονοθεματική και πολυθεματική ενασχόληση

Σε αντίθεση με τις υπόλοιπες Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις που έχουν έναν σαφή θεματικό εντοπισμό και εκδηλώνουν το έντονο ενδιαφέρον τους για πολύ συγκεκριμένα θέματα γύρω από τα οποία περιστρέφεται η δραστηριότητα τους, οι κινήσεις πολιτών αποτελούν ΜΚΟ που είναι ενώσεις ενεργών πολιτών με οριζόντια ενδιαφέροντα. Οι κινήσεις πολιτών επιλέγουν δηλαδή να ασχολούνται με πολύ διαφορετικά μεταξύ τους θέματα.

9. Παρεμβατικός ρόλος – άμεση συμμετοχή

Υπάρχουν δύο μέθοδοι κινητοποίησης: η άσκηση πίεσης – επιρροής προς αρμοδίους φορείς και η ανάληψη συγκεκριμένου έργου το οποίο φέρνει σε πέρας η ίδια η ΜΚΟ, φυσικά σε πολλές περιπτώσεις μια ΜΚΟ πραγματοποιεί και τα δύο.

2.5. ΣΧΟΛΙΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΟΡΦΕΣ ΕΜΦΑΝΙΣΗΣ ΤΩΝ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ

Στην επιλεγόμενη νομική μορφή οργάνωσης παρατηρείται σχετική ισορροπία μεταξύ Αστικών μη Κερδοσκοπικών Εταιρειών (ΑΜΚ) και Συλλόγων / Σωματείων. Στους Νομούς Αττικής και Θεσσαλονίκης υπερτερούν οι ΑΜΚ, ενώ στην υπόλοιπη Ελλάδα κυριαρχεί η μορφή του Σωματείου. Πλεονεκτήματα για την επιλογή της μορφής ΑΜΚ αποτελούν:

α) αφ' ενός η ευχέρεια σύστασης της εταιρίας χωρίς τη δέσμευση ύπαρξης συγκεκριμένου αριθμού μελών, όπως αντιθέτως συμβαίνει προκειμένου περί Συλλόγου ή Σωματείου,

β) αφ' ετέρου η ευελιξία που χαρακτηρίζει τέτοιας μορφής σχήματα στη συγκέντρωση των μελών, την λήψη αποφάσεων και την υλοποίησή τους.

Αντιθέτως μειονεκτήματα αποτελούν:

α) ο ασαφής και ρευστός προσδιορισμός του θεσμικού καθεστώτος που διέπει την λειτουργία τους, η οποία ως εκ τούτου υπόκειται σε συνεχείς μεταβολές, όσον αφορά θέματα διοίκησης και διαχείρισης, φορολογικών χειρισμών και ρυθμίσεων, λήψης χορηγιών και δωρεών κλπ.

β) ο αναγκαστικός διαχωρισμός της ιδιότητας του μέλους / εταίρου ΑΜΚ από την ιδιότητα του μέλους - φίλου οδηγεί συχνά στη διαμόρφωση σχέσεων με την οργάνωση δύο ταχυτήτων, με λογικό επακόλουθο να ατονεί το ενδιαφέρον και να χαλαρώνουν οι δεσμοί των μελών με την οργάνωση.

Αντιθέτως η παραδοσιακή συγκρότηση υπό μορφή Σωματείου επιλέγεται συχνότερα στις εξής περιπτώσεις:

α) της μετεξέλιξης τοπικών συλλόγων με θεματικό αντικείμενο που εκτείνεται σε μεγάλο εύρος κοινωνικών δραστηριοτήτων (τέχνη / πολιτισμός, αθλητισμός, φυσιολατρία κ.λπ.) σε συλλόγους προστασίας περιβάλλοντος και

πολιτιστικής κληρονομιάς. Ακριβώς γι' αυτό η μορφή του Σωματείου απαντάται συχνότερα στην επαρχία.

β) της μετεξέλιξης σε θεσμοποιημένο φορέα, επιτροπών άτυπου χαρακτήρα και συντονιστικού ρόλου που κατ' αρχήν συγκροτούνται για την αντιμετώπιση τοπικών περιβαλλοντικών προβλημάτων.

Πλεονέκτημα για αυτήν την μορφή συγκρότησης αποτελεί η δημιουργία της αίσθησης συμμετοχής στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων για ευρύτερο κύκλο ατόμων περί τον βασικό ιδρυτικό πυρήνα, εν αντιθέσει με τις ΑΜΚ που δημιουργούν την εντύπωση κλειστής ομάδας, με ισχυρούς συνεκτικούς δεσμούς.

Αντιθέτως μειονέκτημα για τα Σωματεία αποτελούν οι χρονοβόρες διαδικασίες συνεδριάσεων και λήψης αποφάσεων, οι επαναλαμβανόμενες κλήσεις σε Γενική Συνέλευση χωρίς την επίτευξη της αναγκαίας απαρτίας κ.λπ. προβλήματα που ως γνωστόν χαρακτηρίζουν τέτοιας μορφής σχήματα.

3. ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ- ΣΚΟΠΟΣ[2]

Ως μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα θεωρείται ένα νομικό πρόσωπο όταν, σύμφωνα με το καταστατικό του ή την πράξη ίδρυσής του, αλλά και τη δραστηριότητα που αναπτύσσει, επιδιώκει σκοπούς εκπαιδευτικούς, καλλιτεχνικούς, αθλητικούς, κοινωφελείς, φιλανθρωπικούς, θρησκευτικούς, ή εθνοφελείς. Διευκρινίζεται ότι το νομικό πρόσωπο διατηρεί τον μη κερδοσκοπικό του χαρακτήρα ακόμη και αν από τη δραστηριότητά του αποκομίζει έσοδα ή του απομένει περίσσειμα(κέρδος), εφόσον, όμως, αυτό διατίθεται προς κάλυψη των δαπανών του, ή προώθηση του σκοπού του. Ειδικότερα:

Εκπαιδευτικός είναι ο σκοπός που αποβλέπει στην παροχή παιδείας και την εξυπηρέτηση των μορφωτικών ιδανικών. Εδώ θα ήταν δυνατό να ενταχθούν και τα νομικά πρόσωπα που προωθούν την εκπαίδευση και τη μόρφωση μέσω των ερευνητικών τους προγραμμάτων. Αντίστοιχα, ο καλλιτεχνικός σκοπός επιδιώκει την καλλιέργεια των καλών τεχνών(μουσικής, ζωγραφικής, θεάτρου κ.λ.π.). Όπως είναι ευνόητο, εδώ αναφέρονται τα νομικά πρόσωπα που επιδιώκουν ανιδιοτελώς και χωρίς αντάλλαγμα εκπαιδευτικούς ή καλλιτεχνικούς σκοπούς και όχι τα νομικά πρόσωπα, που στα πλαίσια της εμπορικής δραστηριότητας έχουν σαν σκοπό το κέρδος, όπως είναι τα ιδιωτικά εκπαιδευτήρια κ.λ.π.

Ο φιλανθρωπικός σκοπός συνίσταται σύμφωνα με το Άρθρο 1 Παράγραφος 1 του Ν.Δ. 1111/1972 « Περί Φιλανθρωπικών Σωματείων» (ΦΕΚ Α' 23), στην παροχή υλικής και ηθικής προστασίας ή αρωγής σε άτομα ή ομάδες ατόμων που βρίσκονται, μόνιμα ή πρόσκαιρα, σε κατάσταση αποδεδειγμένης ανάγκης

Ο κοινωφελής σκοπός σύμφωνα με το Άρθρο 1 του Α.Ν. 2039/1939 θεωρείται, σε αντίθεση με τον ιδιωτικό, ο επωφελής, ολικά ή μερικά, στο

κοινωνικό σύνολο σκοπός. Προκειμένου να χαρακτηριστεί ένα νομικό πρόσωπο ως κοινωφελές απαιτείται:

- α) να επιδιώκει αποκλειστικώς κοινωφελή σκοπό,
- β) να επιτελεί αποδεδειγμένα τον κοινωφελή σκοπό και
- γ) να μην ωφελούνται από την επιδίωξη του εν λόγω σκοπού μόνον τα μέλη του νομικού προσώπου που τον επιδιώκει, αλλά το ευρύτερο κοινωνικό σύνολο.

Ο κοινωφελής σκοπός διαφέρει από τον φιλανθρωπικό. Ο κοινωφελής σκοπός αποβλέπει σε σκοπούς ωφέλιμους για το κοινό και γενικότερα ο κοινωφελής σκοπός αποτελεί έννοια ευρύτερη του φιλανθρωπικού.[2]

Ο αθλητικός σκοπός έχει να κάνει με την προώθηση του αθλητικού πνεύματος και τη συστηματική καλλιέργεια και την ανάπτυξη των ιδανικών του αθλητισμού και της ευγενούς άμιλλας.

Ο θρησκευτικός σκοπός είναι αυτός ο οποίος περιγράφεται στο καταστατικό του οικείου νομικού προσώπου αλλά υλοποιείται και στην πράξη και στοχεύει στην καλλιέργεια και διάδοση των αρχών ορισμένου γνωστού στην Ελλάδα θρησκευματος.

Οι σκοποί της κάθε εταιρίας επιδιώκονται με ποικίλους τρόπους. Ενδεικτικότεροι είναι οι εξής:

- ▲ σεμινάρια, συζητήσεις, διαλέξεις,
- ▲ ενημερωτικές εκστρατείες σε τοπικό ή υπερτοπικό επίπεδο,
- ▲ προβολές ταινιών,
- ▲ θεατρικές παραστάσεις,
- ▲ παροχή μαθημάτων,
- ▲ ραδιοφωνικές εκπομπές,
- ▲ συναυλίες,
- ▲ εκδρομές,
- ▲ έκδοση περιοδικών και φυλλαδίων και

- ▲ γενικά με κάθε είδους συνεργασία με φορείς συλλόγους, οργανισμούς που επιδιώκουν αντίστοιχους σκοπούς.[3]

3.1. ΡΟΛΟΣ -ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ[35] [36] [37]

Σε ότι αφορά το ρόλο των εταιριών μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, απαραίτητο θα ήταν να επισημανθεί ότι οι οργανώσεις αυτές αποτελούν ή τουλάχιστον θα μπορούσαν να αποτελέσουν, το σημαντικότερο διαμεσολαβητικό στοιχείο μεταξύ κοινωνίας και κράτους και εμπεριέχονται στον ορισμό της «κοινωνίας των πολιτών», της κοινωνικής οικονομίας και του κοινοτισμού.

Στο σημείο αυτό κρίνεται απαραίτητο να γίνει ιδιαίτερη αναφορά στον όρο «κοινωνική οικονομία» καθώς στο εύρος αυτής της έννοιας μπορούν να ενταχθούν και οι μη κερδοσκοπικές οργανώσεις. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τον Jan Olsson (2004), Πρόεδρο του τμήματος Ευρωπαϊκών Υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, *«αν αποφύγουμε τη θεωρητική σύγκλιση για έναν ακριβή ορισμό της κοινωνικής οικονομίας και αναζητήσουμε το περιεχόμενό της, τότε στην πράξη ο όρος περιλαμβάνει τις διάφορες μορφές συνεταιρισμών, οργανισμούς αλληλοβοήθειας μελών, εταιρίες κοινωφελούς χαρακτήρα και κοινωφελή ιδρύματα»*. Όπως επίσης γράφει, *«το ζητούμενο για το μέλλον δεν είναι τόσο πρόβλημα ορισμού, όσο είναι πρόβλημα ανθρωποκεντρικής-κοινωνικής δράσης και αξιών. Ο ορισμός της κοινωνικής οικονομίας πρέπει να είναι όσο το δυνατόν ευρύτερος, προκειμένου να περιλαμβάνει και να προσελκύει όσο το δυνατόν ευρύτερο φάσμα από φορείς και ευαισθησίες...»*.

«Παρά τα προβλήματα ορισμού και κοινής ταυτότητας, ο όρος και οι δράσεις της κοινωνικής οικονομίας κατακτούν καθημερινά ευρύτερο χώρο σ' ολόκληρη την Ευρώπη». Αυτό συμβαίνει γιατί *«φορείς οικονομικής δραστηριότητας αποδέχονται τον όρο για τον εαυτό τους, αυτοπροσδιορίζονται*

ως φορείς κοινωνικής οικονομίας, όταν νιώθουν ότι η ταυτότητα των υπηρεσιών τους εντάσσεται σ' αυτό το ρεύμα, σ' αυτό το κίνημα». Ακόμη, οι κυβερνήσεις και τα πολιτικά κόμματα αναγνωρίζουν τη σημασία της κοινωνικής οικονομίας αλλά και «η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει καταστεί κύριος πρωταγωνιστής προώθησης της ιδέας της κοινωνικής οικονομίας». Τέλος, «σημαντικοί φορείς της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών, όπως Εργατικά Συνδικάτα και Πανευρωπαϊκές Συνομοσπονδίες, στηρίζουν την ιδέα και την προώθηση της κοινωνικής οικονομίας σε διάφορα επίπεδα, όπως στο επίπεδο των καλών πρακτικών και της κοινωνικής ευθύνης των επιχειρήσεων».

Επιπλέον, κατά την άποψη του Οικονομολόγου-Κοινωνιολόγου κ. Γ. Ι. Σκλαβούνου (2004), «ως κοινωνική οικονομία ορίζεται η οικονομική δραστηριότητα που δεν ανήκει στον ιδιωτικό ή τον δημόσιο τομέα» και συνεχίζει γράφοντας πως «σήμερα, στο χώρο της κοινωνικής οικονομίας προστίθενται οι οικονομικές δραστηριότητες των μη-κυβερνητικών, μη-κερδοσκοπικών οργανισμών, που αναλαμβάνουν να υπηρετήσουν την κοινωνική συνοχή, την αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού, την εργασιακή ένταξη, την επαγγελματική αποκατάσταση ατόμων ειδικών αναγκών, όπως επίσης και μη-κερδοσκοπικών οργανισμών, που δραστηριοποιούνται στην κατεύθυνση της βιώσιμης ανάπτυξης».

Με βάση τους παραπάνω ορισμούς, οι μη κερδοσκοπικές εταιρίες μπορούν να ενταχθούν στα πλαίσια της κοινωνικής οικονομίας. Εξετάζοντας το ρόλο τους από αυτή τη σκοπιά, με βάση τον Olsson (2004)[38], η κοινωνική οικονομία:

- ▲ Ενισχύει τη δημοκρατία «*Η δημοκρατία, με όποια οργανωτικά σχήματα κι αν εκφράζεται, δεν είναι δυνατό να επιβιώσει και να ενδυναμωθεί χωρίς την ουσιαστική συμμετοχή των πολιτών, χωρίς την εδραίωση θεσμών οργανωμένης κοινωνίας πολιτών και καθοριστική συμμετοχή τους στη λήψη αποφάσεων. Η συμμετοχική δημοκρατία, όπως αυτή εκφράζεται και*

αναπτύσσεται στο πλαίσιο της κοινωνικής οικονομίας, αποτελεί αναγκαία και συμπληρωματική λειτουργία της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας».

- ▲ Υποστηρίζει το κυρίαρχο μοντέλο κοινωνικοοικονομικής οργάνωσης
- ▲ Σύμφωνα με τον Γ. Ι Σκλαβούνο (2004), *«η κοινωνική οικονομία λειτουργεί υπηρετικά, υποστηρικτικά ως προς το κυρίαρχο μοντέλο οικονομικής ανάπτυξης. Λειτουργεί ως βαλβίδα ασφαλείας και ως διαδικασία εξουδετέρωσης συνθηκών που θα μπορούσαν να διαμορφώσουν συνθήκες υπολογίσιμης κοινωνικής αντίδρασης».*
- ▲ Εναρμονίζει το ατομικό και το κοινωνικό συμφέρον.
- ▲ Περιορίζει τα αίτια που δημιουργούν και αναπαράγουν τον κοινωνικό αποκλεισμό, την κοινωνική εξαθλίωση.

Για τη σημασία της κοινωνικής οικονομίας στην Ελλάδα, παρατίθεται η άποψη του κ. Πελοπίδα Καλλίρη (2004), Μέλους του προεδρείου της ΓΣΕΕ και Μέλους της Κεντρικής Διοίκησης του Οικονομικού Επιμελητηρίου Ελλάδας. Χαρακτηριστικά αναφέρει: *«Η Ελλάδα, καλείται να ακολουθήσει τις παγκόσμιες εξελίξεις στον αναδυόμενο χώρο της κοινωνικής οικονομίας. Δυστυχώς, στη χώρα μας ο τρίτος τομέας δεν είναι ιδιαίτερα αναπτυγμένος. Το αντίστοιχο ποσοστό θέσεων εργασίας που δημιουργούνται από τον τρίτο τομέα εκτιμάται να είναι περίπου 2%. Στην Ελλάδα, ο δρόμος για την εδραίωση της κοινωνικής οικονομίας είναι μακρύς και θα περάσει από πολλές δοκιμασίες και διαδικασίες... Η ελληνική ατομική νοοτροπία δε βοηθά στην ανάπτυξη συνεργασιών, ιδιαίτερα δε για κοινωνικούς σκοπούς χωρίς εξασφαλισμένο κέρδος ή χωρίς την ενσωμάτωση της μεγιστοποίησης του κέρδους. Η κοινωνική οικονομία είναι ένας μεγάλος οριζόντιος τομέας, που απλώνεται, όπως δηλώνει το όνομά της, σε πλήθος κοινωνικών και οικονομικών δράσεων και δραστηριοτήτων. Οι δράσεις αυτές προϋποθέτουν, βέβαια, την αποδοχή και συμμετοχή του ενεργού πολίτη. Ο Έλληνας πολίτης το έχει αποδείξει, είναι ένας ενεργός πολίτης. Με τη δική του συμβολή, είναι βέβαιο ότι προάγουμε την κοινωνία των πολιτών. Μια κοινωνία όπου η ανεργία και ο αποκλεισμός δε θα*

έχουν θέση. Μια κοινωνία, όπου ισχυρή οικονομία και ισχυρή οικονομία θα είναι το συνώνυμο μιας δίκαιης κοινωνίας».

4. ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ [4] [5]

Για να γίνει κατανοητός ο τρόπος λειτουργίας και δράσης των εταιριών μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα θεωρείται απαραίτητη η μελέτη των εσωτερικών δομών λήψης αποφάσεων. Η παράμετρος αυτή σχετίζεται άμεσα με την εσωτερική τους διοίκηση και επηρεάζει και το βαθμό στον οποίο επιτυγχάνονται οι στόχοι που αυτές θέτουν και για τους οποίους ιδρύονται.

Καταρχάς, σημειώνεται ότι μέλη μιας τέτοιας εταιρίας είναι δυνατό να γίνουν είτε φυσικά πρόσωπα, είτε νομικά πρόσωπα. Ειδικότερα, διακρίνονται σε φορείς (Ινστιτούτα, θεσμοθετημένα Εργαστήρια ή Τμήματα ΑΕΙ και ΤΕΙ, εταιρίες σχετικές με το αντικείμενο της εκάστοτε εταιρίας μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που ιδρύεται) και σε φυσικά πρόσωπα, τακτικά, έκτακτα και επίτιμα. Αν τα μέλη είναι φορείς (Ινστιτούτα ή εργαστήρια ή εταιρίες ή τμήματα ΑΕΙ/ΤΕΙ), εκπροσωπούνται από άτομο το οποίο θα ορισθεί από τον Διευθυντή/ Πρόεδρό τους (αν πρόκειται για Ινστιτούτα ή εργαστήρια ή προγράμματα, ή τμήματα ΑΕΙ/ΤΕΙ ή τομείς τμημάτων ΑΕΙ/ΤΕΙ) ή από άτομο που θα ορισθεί από τον Διευθύνοντα Σύμβουλο (αν πρόκειται για εταιρίες).

4.1. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Έτσι, λοιπόν, ερευνώντας τις εσωτερικές δομές λήψης αποφάσεων των εταιριών μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα διαπιστώνεται ότι τα καταστατικά των εταιριών αυτών προβλέπουν την ύπαρξη Διοικητικού Συμβουλίου, τα οποία απαρτίζονται από πρόεδρο, αντιπροέδρους, γενικό γραμματέα, ταμίες και μέλη.

Ο κάθε ένας που συμμετέχει στο Συμβούλιο επιτελεί ένα συγκεκριμένο ρόλο και ασκεί μια σειρά καθηκόντων τα οποία είναι απαραίτητα για να επιτευχθούν οι επιμέρους στόχοι της εταιρίας και κατ' επέκταση και ο σκοπός για τον οποίο ιδρύθηκε.

Ειδικότερα:

▲ **Ο Πρόεδρος**

1. Ο Πρόεδρος διευθύνει τις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, τις οποίες συγκαλεί μετά από έγγραφη πρόσκληση, που αποστέλλεται έγκαιρα και στην οποία αναγράφονται τα θέματα ημερήσιας διάταξης.
2. Ο Πρόεδρος εκφράζει και εκπροσωπεί την Εταιρία δικαστικώς και εξωδίκως και επιβλέπει την όλη λειτουργία της και την εκτέλεση των αποφάσεων των οργάνων της.
3. Εισηγείται στο Διοικητικό Συμβούλιο τα θέματα της Ημερήσιας Διάταξης.
4. Υπογράφει μαζί με το Γενικό Γραμματέα και το Γραμματέα Οικονομικού/ Ταμία τα παραστατικά εξόδων και εσόδων της Εταιρίας (εντάλματα πληρωμής, γραμμάτια είσπραξης, επιταγές κλπ.) και διακινεί τους τραπεζικούς λογαριασμούς της.

▲ **Ο Γενικός Γραμματέας**

1. Προΐσταται όλων των Τομέων και έχει την ευθύνη της εύρυθμης λειτουργίας της Εταιρίας.
2. Υπογράφει μαζί με τον Πρόεδρο και το Γραμματέα Οικονομικού/ Ταμία τα παραστατικά εσόδων και εξόδων της Εταιρίας, εντάλματα πληρωμής, γραμμάτια είσπραξης, επιταγές και διακινεί με τον Πρόεδρο τους τραπεζικούς λογαριασμούς.

▲ **Οι Αντιπρόεδροι**

1. Οι Αντιπρόεδροι αναπληρώνουν κατά την σειρά τον Πρόεδρο, είτε είναι απών, είτε κωλυόμενος.
2. Ασκούν κάθε αρμοδιότητα που θα τους ανατεθεί με ειδική απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρίας.

▲ **Ο Γραμματέας Οικονομικού/ Ταμίας**

1. Έχει την ευθύνη για την οικονομική διαχείριση της Εταιρίας εκτελώντας τις σχετικές αποφάσεις των οργάνων διοίκησής του.
2. Επιμελείται τη σύνταξη του οικονομικού απολογισμού και ισολογισμού καθώς και του προϋπολογισμού της Εταιρίας και τους εισηγείται στο Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας
3. Υπογράφει με τον Πρόεδρο και το Γενικό Γραμματέα τα παραστατικά εσόδων και εξόδων της Εταιρίας, εντάλματα πληρωμής, γραμμάτια είσπραξης, επιταγές και διακινεί με τον Πρόεδρο τους τραπεζικούς λογαριασμούς της Εταιρίας.

▲ Τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου

1. Συμμετέχουν ανελλιπώς στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου.
2. Αναλαμβάνουν όποιες αρμοδιότητες τους ανατεθούν, μέσα στα πλαίσια του εταιρικού, μετά από σχετική απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρίας με το σκοπό επιτυχέστερης επιδίωξης του σκοπού της εταιρίας,
3. Ο Πρόεδρος και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν την δυνατότητα να εισάγουν στο Συμβούλιο θέματα εκτός ημερησίας διάταξης, μετά από ομόφωνη απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου.

Ανάλογα με το μέγεθος και το αντικείμενο της εταιρίας είναι δυνατή η λειτουργία παραρτημάτων τους σε πόλεις της Ελλάδας ή .διοικητικές ή ευρύτερες γεωγραφικές περιφέρειες της χώρας, ακόμα και σε ευρωπαϊκό ή διεθνές επίπεδο. Αυτό σημαίνει ότι το κάθε παράρτημα θα διαθέτει το δικό του Συμβούλιο, ένα Περιφερειακό Συμβούλιο, το οποίο θα διαθέτει επιτελικό ρόλο στην «περιφέρεια» της χώρας στην οποία δραστηριοποιείται. Το Συμβούλιο αυτό θα απαρτίζεται αντίστοιχα, όπως και το Κεντρικό Συμβούλιο, από Πρόεδρο, Αντιπροέδρους και Μέλη. Όσες δραστηριοποιούνται στο εξωτερικό, προσφέρουν κατά κύριο λόγο αρωγή με τη μορφή ανθρωπιστικής και

αναπτυξιακής βοήθειας σε πληθυσμούς που πλήττονται από φυσικές καταστροφές ή καταστροφικές ανθρώπινες παρεμβάσεις.

4.2. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ

Αντίστοιχα, οι συμμετέχοντες στα Περιφερειακά Συμβούλια έχουν τις παρακάτω αρμοδιότητες:

▲ Ο Πρόεδρος

1. Οι Πρόεδροι των Περιφερειακών Συμβουλίων συγκαλούν και διευθύνουν τις συνεδριάσεις των αντίστοιχων Επιτροπών.
2. Εκφράζουν σε περιφερειακό επίπεδο τις θέσεις της Εταιρίας και μεριμνούν για την υλοποίηση των αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρίας που αφορούν τον χώρο ευθύνης τους, καθώς και των αποφάσεων των αντίστοιχων συμβουλίων.
3. Εκπροσωπούν δικαστικά και εξώδικα την Εταιρία μετά από ειδική Εξουσιοδότηση του Διοικητικού Συμβουλίου ή του Προέδρου του..

▲ Οι Αντιπρόεδροι

1. Οι Αντιπρόεδροι των Περιφερειακών Συμβουλίων, αναπληρώνουν κατά σειρά τους Προέδρους των αντίστοιχων Συμβουλίων σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος των τελευταίων.
2. Ασκούν κάθε αρμοδιότητα που θα τους ανατεθεί με ειδική απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου όπου ανήκουν.
3. Σε περίπτωση παραίτησης ή οριστικής αδυναμίας του Προέδρου να ασκήσει τα καθήκοντά τους, το Συμβούλιο αναθέτει την πλήρη αναπλήρωσή τους στους Αντιπροέδρους κατά σειρά, μέχρι την εκλογή νέου Προέδρου.

▲ Τα Μέλη των Περιφερειακών Συμβουλίων

1. Συμμετέχουν ανελλιπώς στις συνεδριάσεις των Περιφερειακών Συμβουλίων που ανήκουν.
2. Αναλαμβάνουν τις όποιες αρμοδιότητες τους ανατεθούν, μέσα στα πλαίσια του Εταιρικού, μετά από σχετική απόφαση των Περιφερειακών Συμβουλίων που ανήκουν.
3. Οι Πρόεδροι και τα μέλη των Συμβουλίων έχουν τη δυνατότητα να εισάγουν στις συνεδριάσεις των Συμβουλίων θέματα που δεν εμπεριέχονται στην ημερήσια διάταξη μετά από ομόφωνη απόφαση.

4.3. Η ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Τα Διοικητικά Συμβούλια των εταιριών συνέρχονται σε Γενικές Συνελεύσεις, στις οποίες λαμβάνονται αποφάσεις για την πολιτική, τους στόχους και τους τρόπους δράσης που θα ακολουθηθούν. Επίσης, εγκρίνουν προγράμματα και δραστηριότητες που ανάγονται στο αντικείμενο λειτουργίας τους και κατ' επέκταση στο σκοπό σύστασής τους και λαμβάνουν αποφάσεις και μέτρα για την ταχεία, απρόσκοπτη και αποτελεσματική διεκπεραίωση και εκτέλεση αυτών. Η Συνέλευση καθορίζει και κατευθύνει τον προγραμματισμό, την οργάνωση και την οικονομική πορεία της Εταιρίας, εκλέγει τους διαχειριστές και εκπροσώπους της, εγκρίνει τον ισολογισμό και τον απολογισμό της, εγκρίνει τον κανονισμό εσωτερικής λειτουργίας ή οποιονδήποτε κανονισμό θα ήθελε να θεσπίσει η Εταιρία, αποφασίζει για την είσοδο ή έξοδο ή διαγραφή Εταίρων και τροποποιεί το καταστατικό της.

Η Συνέλευση συνεδριάζει τακτικά τουλάχιστον μία φορά το χρόνο, εντός δύο μηνών από τη λήξη της εταιρικής χρήσης και έκτακτα οποτεδήποτε προκύψει ζήτημα το οποίο θα είναι αναγκαίο να ασχοληθεί το Διοικητικό Συμβούλιο. Οι αποφάσεις λαμβάνονται κατά κύριο λόγο με απλή πλειοψηφία, εκτός και αν προβλέπει κάτι διαφορετικό το καταστατικό της Εταιρίας.

5. ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ- ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η χρηματοδότηση των εταιριών μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα αποτελεί ένα ιδιαίτερα σημαντικό, αλλά και αμφιλεγόμενο θέμα, αφού αποτελεί παράγοντα που επηρεάζει τη βιωσιμότητα και τη λειτουργία τους. Ολοένα και περισσότεροι κρατικοί και μη φορείς εκδηλώνουν ενδιαφέρον να στηρίξουν οικονομικά τέτοιου είδους εταιρίες, ενισχύοντας έτσι τη δυναμική τους και το ρόλο που διαδραματίζουν στην πολιτική και κοινωνική ζωή.

Το ζήτημα των πηγών χρηματοδότησης συνδέεται ευθέως με το επίπεδο οργάνωσης των εταιριών, εφ' όσον οι οργανώσεις με ευρύτερη εμβέλεια εξασφαλίζουν πόρους για τη λειτουργία τους και αναπτύσσουν νέες δραστηριότητες. Αντιθέτως, οι οργανώσεις με χαλαρή σύνδεση και ασυνεχή λειτουργία αντιμετωπίζουν δυσεπίλυτα προβλήματα χρηματοδότησης, που επιδρούν ανασχετικά στην ανάπτυξη δραστηριοτήτων, με αποτέλεσμα την αναπαραγωγή ενός φαύλου κύκλου.

Για να επιτευχθούν, λοιπόν, οι στόχοι που προαναφέρθηκαν και αναλύονται εκτενώς στα καταστατικά σύστασης των εταιριών μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και να είναι σε θέση τα Διοικητικά Συμβούλια να λάβουν τις κατάλληλες αποφάσεις, είναι απαραίτητο να υφίστανται και οι ανάλογοι πόροι.

Στο καταστατικό σύστασης των εταιριών αυτών αναφέρεται κάθε δυνατή πηγή χρηματοδότησης και στη συνέχεια οι τρόποι αξιοποίησης για την όσο το δυνατό ικανοποιητικότερη επίτευξη των τεθέντων στόχων. Ύστερα από μελέτη καταστατικών και διενέργεια ερευνών προέκυψε η παρακάτω κατηγοριοποίηση των πηγών χρηματοδότησης μπορεί να θεωρηθεί εφαρμόσιμη σε όλες τις εταιρίες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ανεξαρτήτως αντικειμένου. Πόροι από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, έσοδα από συμμετοχή σε εθνικά και κοινοτικά προγράμματα, πρόσοδοι από την περιουσία τους,

έσοδα από τη σύναψη δανείων και από τους τόκους κάθε είδους κεφαλαίων που διαθέτουν και κάθε είδους επιχορηγήσεις, εισφορές, δωρεές. Ειδικότερα:

5.1. ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ- ΕΙΔΗ

5.1.1. ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΜΕΛΩΝ:

Αποτελεί την συνηθέστερη πηγή χρηματοδότησης. Οι οργανώσεις των οποίων το υψηλότερο ποσοστό των εσόδων τους προέρχεται απ' αυτήν την πηγή, διακρίνονται μεταξύ τους αφενός στις μικρές ομάδες ερασιτεχνικής δομής (με αντίστοιχα χαμηλά οικονομικά μεγέθη ως απόλυτο αριθμό) και αφετέρου στις ευρείας εμβέλειας οργανώσεις, των οποίων το σύστημα συνδρομών και έκτακτων ενισχύσεων λειτουργεί αποδοτικά και απλώνεται σε ευρύ κοινωνικό φάσμα. Η προσπάθεια των περισσότερων οργανώσεων για την μείωση της εξάρτησής τους απ' αυτήν την πηγή αποτυπώνεται διαχρονικά στην εξέλιξη των σχετικών μεριδίων καθεμίας χρηματοδοτικής πηγής. Έτσι, το 1991 οι εισφορές μελών συνεισφέρουν κατά 75-100% στη διαμόρφωση των συνολικών εσόδων τους για το 61% των οργανώσεων ενώ το 1995 για το 53,5%.

5.1.2. ΧΟΡΗΓΙΕΣ:

Από αρκετές εταιρίες γίνεται συστηματική προσπάθεια εύρεσης χορηγών, είτε στο χώρο των μεγάλων ιδιωτικών επιχειρήσεων, είτε στο χώρο των ιδρυμάτων. Πιο συγκεκριμένα, παρατηρείται μια σταθερά αυξητική τάση στον αριθμό των οργανώσεων, που ένα τμήμα των εσόδων τους προέρχεται από χορηγίες. Η ανάπτυξη του συστήματος χορηγιών σχετίζεται με τις εκάστοτε φορολογικές ρυθμίσεις που χρηματοδοτούν πολιτιστικές περιβαλλοντικές και άλλες δραστηριότητες.

Στο σημείο αυτό, είναι απαραίτητο να γίνει μια περισσότερο εκτενής αναφορά σχετικά με τις χορηγίες, την εννοιολογική τους προσέγγιση, την παρουσία τους στην κοινωνικοοικονομική ζωή μιας χώρας, την αντιμετώπισή τους από πλευράς πολιτείας και την αποτίμησή τους.

Έτσι, λοιπόν, Χορηγία είναι η οικονομική ή/ και σε είδος στήριξη κρατικών και μη κερδοσκοπικών οργανισμών, υπηρεσιών, δρώμενων ή/ και τεχνικών έργων υποδομής από ιδιωτικές επιχειρήσεις και ιδιωτικά ιδρύματα, η οποία εμπεριέχει απαραίτητως μεταφορά πόρων από τον ιδιωτικό στον δημόσιο- κοινωνικό τομέα, και έχει ως μοναδικό αντιστάθμισμα των χορηγών την πίστωσή τους από την κοινωνική ευποιία.

Δημόσιοι- Κοινωνικοί τομείς, θεωρούνται περιοριστικά ο ευρύτερος κρατικός τομέας, η Εκκλησία, ο πολιτισμός (πολιτισμική κληρονομιά, τέχνες, γράμματα, επιστήμες, παιδεία), ο ερασιτεχνικός αθλητισμός, η υγεία, η κοινωνική πρόνοια και το φυσικό και τεχνητό περιβάλλον.

Γύρω από τη έννοια της χορηγίας επικρατεί μια σύγχυση και έχει δύο άξονες. Ο πρώτος αφορά τις συγχύσεις που γίνονται με τις κοινωνικές έννοιες και ο δεύτερος αφορά τις εμπορικές έννοιες και καθίσταται ο πιο επικίνδυνος. Όσο αφορά στη σύγχυση με κοινωνικές έννοιες, η χορηγία δεν είναι σίγουρα ούτε προσφορά, ούτε δωρεά, ούτε φιλανθρωπία, ούτε ευεργεσία. Αυτές οι ευγενικές χειρονομίες είναι μονομερείς, αλτρουιστικές πράξεις από τις οποίες ο δωρητής δεν θα έπρεπε να περιμένει τίποτε άλλο, εκτός από την εσωτερική, ηθική ικανοποίηση του και την ευγνωμοσύνη του ευεργετηθέντος. Η χορηγία δεν είναι επιχορήγηση. Η επιχορήγηση, στη σημερινή τουλάχιστο έννοια ενέχει κατά κανόνα το στοιχείο της νομοθετημένης υποχρέωσης, κυρίως μέσα στο πλαίσιο των κρατικών ή και διακρατικών (όπως στην Ευρωπαϊκή Ένωση) προϋπολογισμών. Η σύγχυση, όμως, της χορηγίας με τους παραπάνω όρους και έννοιες είναι περιορισμένη και μάλλον ανώδυνη.

Ο σοβαρός κίνδυνος για την καθαρότητα του χορηγικού θεσμού ελλοχεύει στις εμπορικές έννοιες και ειδικότερα μέσα στο κύκλωμα του μάρκετινγκ, της διαφήμισης και της εμπορικής επικοινωνίας γενικά, όπου επιστρατεύονται πολλές μορφές χρηματοδότησης εκδηλώσεων και μη κερδοσκοπικών οργανισμών και εταιριών με στόχους την προβολή και τη διαφήμιση και άλλους, καθαρά εμπορικούς, χωρίς την παρουσία του κοινωνικού στοιχείου.

Η χορηγία δεν είναι καλύτερη ή χειρότερη από την προβολή, τη διαφήμιση ή την προώθηση των πωλήσεων. Είναι, όμως, σίγουρα διαφορετική. Η διαφήμιση και η προώθηση των πωλήσεων, όχι μόνο δεν κρύβουν κάτι μεμπτό ή αθέμιτο, αλλά είναι και πολύτιμοι σύμμαχοι για την εύρυθμη λειτουργία της οικονομίας. Επειδή ακριβώς η κάθε μια από τις παραπάνω πρακτικές είναι διαφορετικές, είναι απαραίτητο να γνωρίζει κανείς τον χαρακτήρα, τη φύση και το ρόλο της κάθε μιας χωριστά για να μπορεί να επιλέξει ποια, γιατί, πότε, πώς θα χρησιμοποιήσει.

Σημαντικό παράγοντα σε όλα όσα προαναφέρθηκαν σχετικά με τη χορηγία αποτελεί η δημοσιότητα. Θεωρώντας ότι η έμμεση δημοσιότητα αποτελεί έναν από τους κύριους παράγοντες που επηρεάζουν την ιδιωτική πρωτοβουλία στην απόφαση για χορηγική δραστηριότητα, η Comite pour la Rapprochement de l'Economie et de la Culture (CEREC) ανέλαβε μια έρευνα για τον Ευρωπαϊκό Τύπο, για να εκτιμήσει το ενδιαφέρον για τη χορηγία από τον ιδιωτικό τομέα και ειδικότερα τη στάση του Τύπου ως προς την προβολή της επωνυμίας των χορηγών και επομένως της πίστωσής τους από την κοινή γνώμη με τη χορηγική τους δράση.

Η έρευνα αυτή πραγματοποιήθηκε με βάση ένα σύντομο ερωτηματολόγιο και τηλεφωνικές συνεντεύξεις σε πέντε ευρωπαϊκές γλώσσες (αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά, ιταλικά και ισπανικά) . Το Ερωτηματολόγιο απευθύνθηκε συνολικά σε 725 δημοσιογράφους, 6200 εντύπων, σε 25

ευρωπαϊκές χώρες. Το συμπέρασμα της έρευνας αυτής συνίσταται στην άποψη ότι ο ιδιωτικός τομέας σταθμίζει και αξιολογεί προσεκτικά τις χορηγικές του δαπάνες, θεωρώντας σαν ένδειξη θετικής ανταπόκρισης μιας χορηγίας την προβολή στον Τύπο. Υπήρχαν βέβαια και απόψεις εντελώς διαφορετικές, με την έννοια ότι η δημοσιότητα δεν είναι και δεν πρέπει να είναι η καλύτερη μέθοδος μέτρησης της επιτυχίας μιας χορηγίας. Είναι μια σημαντική ένδειξη αποδοχής της χορηγίας, αλλά δεν αποδεικνύει την επίτευξη ή όχι των στρατηγικών στόχων της χορηγίας, Συνεχίζοντας υποστηρίχθηκε ότι η μόνη μέθοδος για τη μέτρηση αυτή είναι η έρευνα της κοινής γνώμης, διότι μόνο αυτή μπορεί να καταγράψει τη γνώμη που έχει το ευρύ κοινό για τη χορηγία και για τη επιχείρηση- χορηγό.

Η αποτίμηση θεωρείται μια λεπτή, αλλά ουσιώδης διαδικασία, που συχνά αγνοείται ή διεκπεραιώνεται ανεπαρκώς. Οι μέθοδοι για την αποτίμηση της αποτελεσματικότητας της χορηγίας περιλαμβάνουν την αποτίμηση της κάλυψης από τα έντυπα και ηλεκτρονικά μέσα ενημέρωσης και της παρακολούθησης του κοινού, της συμμετοχής στο γεγονός του προσωπικού και των πελατών της εταιρίας-χορηγού και της ανταπόκρισης σε αυτό.

Στην Ελλάδα δυστυχώς δεν έχει διεξαχθεί παρόμοια έρευνα. Εμπειρικά, θα μπορούσε να εκτιμηθεί ότι το ποσοστό αναφοράς της επωνυμίας του χορηγού, όταν πρόκειται περί αμιγούς κοινωνικής χορηγίας και όχι για εμπορική, είναι χαμηλότερο από το αντίστοιχο ποσοστό (34%) που επικρατούσε στη Μεγάλη Βρετανία το 1992. Βέβαια, δεν πρέπει να αγνοηθεί το γεγονός ότι στην Ελλάδα μέσα από μηχανισμούς συνεργασίας ή και πίεσης τα έντυπα και ηλεκτρονικά μέσα ενημέρωσης απονέμουν τα του Καίσαρος τω Καίσαρι, σε περιπτώσεις εμπορικής χορηγίας, σε εκδηλώσεις δηλαδή, που στοχεύουν στην εμπορική προβολή, από ό, τι στις καθαρόαιμες κοινωνικές και πολιτισμικές χορηγίες προς μη κερδοσκοπικές οργανώσεις. Το φαινόμενο αυτό αποτελεί παράγωγο σύγχυσης γεγονός που αποδείχθηκε και από την έρευνα του CEREC.

Η χορηγία απαιτεί επιδεξιότητα και συγκεκριμένη στρατηγική και στόχους και αυτό, λοιπόν, που είναι αναγκαίο να προωθηθεί είναι ο αποσαφηνισμός της έννοιας της Κοινωνικής και Εμπορικής Χορηγίας. Να καταστεί σαφές ότι αποτελούν δύο διαφορετικές έννοιες μεταξύ τους. Αν δεν γίνουν σημαντικά βήματα προς αυτή την κατεύθυνση ο χορηγικός θεσμός είναι πολύ πιθανό να αντιμετωπίσει προβλήματα επιβίωσης.

5.1.3. ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ:

Μια άλλη πιθανή πηγή χρηματοοικονομικών εισροών για τις εταιρίες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα είναι η οργάνωση και διεξαγωγή εκδηλώσεων με περιεχόμενο σχετικό με τον τομέα που καθεμία δραστηριοποιείται. Τέτοιες εκδηλώσεις είναι συνήθως συναυλίες, εκθέσεις έντυπου και οπτικού υλικού, εκδρομές και ξεναγήσεις, κτλ. Η ανάπτυξη αυτής της πηγής εσόδων προσκρούει στο χαμηλό οργανωτικό επίπεδο των περισσότερων εταιριών μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα (ανεπάρκεια υποδομών, ασυνεχής ενασχόληση, χαμηλός βαθμός συσπείρωσης μελών, έλλειψη πόρων για χρηματοδότηση της οργάνωσης και προβολής των εκδηλώσεων) με αποτέλεσμα, βάσει ερευνών, το 1991 μόλις 23 οργανώσεις να πραγματοποιήσουν τέτοιες εκδηλώσεις και 41 αντιστοίχως το 1995.

Όσο αφορά στο προερχόμενο από αυτήν την πηγή εσόδων ποσοστό, μόνον μια οργάνωση εισέπραττε το 75-100% των συνολικών εσόδων της κατά το 1995 από την διενέργεια εκδηλώσεων, υπήρχαν όμως και 13 οργανώσεις με αντίστοιχα ποσοστά της τάξεως του 50-74%.

5.1.4. ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΑΠΟ ΔΗΜΟΣΙΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ:

Κατά τα τελευταία έτη έχει αρχίσει η συνεργασία και κατ' επέκταση η χρηματοδότηση των εταιριών μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα από δημόσιους φορείς κυρίως από το εκάστοτε αρμόδιο Υπουργείο, ανάλογα με το

αντικείμενο της κάθε εταιρίας. Με άλλα λόγια, αν μια εταιρία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα έχει σαν αντικείμενο την προώθηση μορφωτικών και εκπαιδευτικών ιδανικών αρμόδιο Υπουργείο είναι το Υπουργείο Παιδείας, αν το αντικείμενο είναι η καλλιέργεια των καλών τεχνών αρμόδιο Υπουργείο είναι το Υπουργείο Πολιτισμού κ.ο.κ. Όλες αυτές οι εισφορές βέβαια πραγματοποιούνται και με την έγκριση του Υπουργείου Οικονομικών μέσω της αντίστοιχης πίστωσης στον Κρατικό Προϋπολογισμό, αλλά και μέσω του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων[14]. Δευτερευόντως, εισφορές πραγματοποιούνται και από προγράμματα των κατά τόπους Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων Επίσης, εισφορές στις εν λόγω εταιρίες πραγματοποιούνται από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, σε σαφώς μικρότερα μεγέθη. Από το 1992 που 6 οργανώσεις έχουν ως μια εκ των πηγών εσόδων τους την Τοπική Αυτοδιοίκηση, το 1995 ο αντίστοιχος αριθμός είναι 17 οργανώσεις, μόνον 4 όμως απ' αυτές αντλούν άνω του 50% των εσόδων τους από την συγκεκριμένη πηγή.

5.1.5. ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΕ:

Κατά τις τελευταίες δεκαετίες η εταιρική σχέση μεταξύ των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των μη κερδοσκοπικών εταιριών έχει επεκταθεί σε όλους τους τομείς. Αυτή η διαδικασία προκύπτει από σειρά συνυφασμένων παραγόντων που έχουν σχέση με τις αλλαγές και τις εξελίξεις στο εσωτερικό των ίδιων των οργάνων της Ε.Ε. και με τις εξελίξεις στο σύνολο των εταιριών αυτών. Στο θέμα της χρηματοδότησης τα όργανα της ΕΕ παρέχουν ήδη σημαντικά ποσά βασικής χρηματοδότησης για τα τρέχοντα έξοδα τους. Για παράδειγμα υπολογίζεται ότι πάνω από 1000 εκ. Ευρώ ανά έτος χορηγείται σε μη κερδοσκοπικές εταιρίες απευθείας από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το μεγαλύτερο μέρος στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων για την ανάπτυξη και τη συνεργασία, των ανθρώπινων δικαιωμάτων, των προγραμμάτων εκδημοκρατισμού, και ιδιαίτερα της ανθρωπιστικής βοήθειας. Πολλές ΜΚΟ σαν εταιρίες κοινής ωφέλειας με μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα στην Ευρώπη και παγκοσμίως λαμβάνουν χρηματοδότηση από την ΕΕ.

Αξίζει να σημειωθεί στο σημείο αυτό ότι γίνεται προσπάθεια να τεθούν οι προϋποθέσεις πρόσβασης ελληνικών επιχειρήσεων κάθε είδους και ΜΚΟ σε διεθνείς χρηματοδοτήσεις για έργα αναπτυξιακού χαρακτήρα, κοινής ωφέλειας και ανθρωπιστικής βοήθειας που φθάνουν τα 50 δισ. ευρώ το χρόνο. Τις προϋποθέσεις αυτές δημιούργησε η Ειδική Γραμματεία Αξιοποίησης Διεθνών Προγραμμάτων, που λειτουργεί στο υπουργείο Εξωτερικών και η οποία συμπλήρωσε έναν χρόνο από τη σύστασή της.[6]

Η Ειδική Γραμματεία διερευνά τις δυνατότητες που προσφέρουν διεθνείς ευρωπαϊκές και εθνικές χρηματοοικονομικές πηγές και χρησιμοποιεί την τεχνογνωσία της επ' ωφελεία ελληνικών επιχειρήσεων και ΜΚΟ. Στο συνεχώς μεταβαλλόμενο διεθνές οικονομικό περιβάλλον παρουσιάζονται ιδιαίτερα σημαντικές ευκαιρίες σε τομείς υψηλής εξειδίκευσης, όπως αυτός της συμμετοχής σε δράσεις χρηματοδοτούμενες από ευρωπαϊκούς και διεθνείς οργανισμούς. Επίσης, η Ειδική Γραμματεία Αξιοποίησης Διεθνών Προγραμμάτων παρέχει προς τις ελληνικές επιχειρήσεις και ΜΚΟ μια ολοκληρωμένη προσέγγιση σε σχέση με τα χρηματοδοτικά προγράμματα. Μέσα από αυτή την προσέγγιση καλύπτονται τα χρηματοδοτικά προγράμματα της Διεθνούς Τράπεζας, των Ηνωμένων Εθνών, του EUROPEAID και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων.[6]

Οι ελληνικές επιχειρήσεις και ΜΚΟ αν αξιοποιήσουν σωστά τη δυνατότητα αυτή αφενός, θα επιτύχουν την έγκαιρη πληροφόρηση για όλα τα χρηματοδοτικά προγράμματα και έργα από πολυμερείς χρηματοδοτικούς οργανισμούς αφετέρου και, την υποστήριξη (lobbying) και δικτύωση (networking) που μπορεί να προσφέρει το υπουργείο Εξωτερικών μέσω του δικτύου των πρεσβειών στο εξωτερικό».[6]

Η Ειδική Γραμματεία με τη βοήθεια της ευρωπαϊκής υπηρεσίας Europeaid καθορίζει τις διαδικασίες χρηματοδότησης και το ύψος αυτής. Η Europeaid

δημοσίευσε πρόσκληση υποβολής προσφορών για την παροχή βοήθειας σε δράσεις που συγχρηματοδοτεί η Ένωση, μέσω της «πολλαπλής σύμβασης πλαίσιο». Η Ε.Ε. υλοποιεί μέρος της βοήθειας που χρειάζεται, πέραν της γνωστής διαδικασίας υποβολής προσφορών, και μέσα από συμβάσεις-πλαίσιο. Οι εταιρίες που θα επιλεγούν μέσω της διαδικασίας «πολλαπλής σύμβασης πλαίσιο» της Europeaid θα έχουν το αποκλειστικό προνόμιο υποβολής προσφορών για την παροχή βοήθειας στο πλαίσιο των χρηματοδοτικών μέσων της Ε.Ε. Το ύψος των κοινοτικών πόρων που θα υλοποιήσει η Europeaid μέσω της διαδικασίας «πολλαπλής σύμβασης πλαίσιο» ανέρχονται σε 138 εκατομμύρια ευρώ ετησίως. Σύμφωνα με τη μεθοδολογία της “πολλαπλής σύμβασης πλαίσιο” της Europeaid, οι συμβάσεις καλύπτουν 13 τομείς δραστηριότητας (αγροτική ανάπτυξη και ασφάλεια τροφίμων, μεταφορές και υποδομές, τηλεπικοινωνίες και τεχνολογίες πληροφορικής, ενέργεια και πυρηνική ασφάλεια, συνέδρια, περιβάλλον, πολιτισμός και διακυβέρνηση, υγεία, εκπαίδευση, απασχόληση και κοινωνικές υποθέσεις, υποστήριξη στη βιομηχανία, το εμπόριο και τις υπηρεσίες, δημόσια οικονομικά και ρυθμιστικές πτυχές, ανθρωπιστική βοήθεια και διαχείριση κρίσεων).[6]

5.2. ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ

Ένα σημαντικό θέμα που τίθεται στα πλαίσια της χρηματοδότησης των εταιριών μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα είναι αυτό της διαφάνειας στην κατανομή των πόρων τόσο από την πλευρά των χρηματοδοτών, όσο και απ’ την πλευρά των ίδιων των εταιριών.

Από την πλευρά των χρηματοδοτών το ζήτημα είναι ποιοι και ποιες διαδικασίες ακολουθούν προκειμένου να αποφασίσουν σε ποιες μη κερδοσκοπικές οργανώσεις θα διατεθούν οι διαθέσιμοι πόροι. Η επιλογή γίνεται με βάση αντικειμενικά κριτήρια ή παρασκηνακά. Το σημαντικότερο ρόλο παίζουν άλλοι παράγοντες; Το συγκεκριμένο πρόβλημα της διαφάνειας αναγνωρίζεται και σε έγγραφο εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (2002)

όπου γίνεται λόγος για τη δυσκολία διαχείρισης των κονδυλίων και την αναγκαιότητα ύπαρξης πιο αυστηρά καθορισμένων προϋποθέσεων χρηματοδότησης.

Από την πλευρά των μη κερδοσκοπικών εταιριών πρέπει να απαντηθούν ορισμένα ερωτήματα. Διαχειρίζονται με συνετό και διαφανή τρόπο τους πόρους που τους χορηγούνται; Ποιοι και με ποιο γνώμονα αποφασίζουν για ποιους σκοπούς θα διατεθούν οι πόροι των χρηματοδοτήσεων; Εδώ τίθενται θέματα που αφορούν τόσο την οργανωτική δομή τους, αλλά και τον τρόπο επιλογής τους από τους χρηματοδότες τους (θέματα εξάρτησης δηλαδή), όπως επίσης θέματα κακοδιαχειρίσεις και σπάταλης ή και υπεξαιρέσεων.

5.3. ΣΧΕΣΗ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΜΕ ΤΟΝ ΚΡΑΤΙΚΟ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΕΣ ΤΟΥΣ.

Στο θέμα της χρηματοδότησης η διεθνής βιβλιογραφία εστιάζει σε δυο αλληλένδετα θέματα: την σχέση των μη κερδοσκοπικών εταιριών με τον κρατικό μηχανισμό και τη σχέση τους με τους χρηματοδότες τους.

Όσο αφορά στο πρώτο θέμα το εύλογο ερώτημα είναι κατά πόσο οι εταιρίες αυτές πρέπει να αντιπαρατίθενται ή να συνεργάζονται με τον κρατικό μηχανισμό. Με αλλά λόγια κατά πόσο οφείλουν να τηρούν αποστάσεις από τις θέσεις του κράτους ή να συμπλέουν με αυτές.

Σε άρθρο της εφημερίδα «Ο Κόσμος του Επενδυτή» ο κ. Λιοναράκης, Πρόεδρος της Επιτροπής για τις μη κυβερνητικές-μη κερδοσκοπικές οργανώσεις στο υπ. Εξωτερικών, πλέκει το εγκώμιο τους, δίνοντας μεγάλη έμφαση στην συμβολή τους στην ελληνική πραγματικότητα και στην ανάγκη συνεργασίας τους με το κράτος.

Είναι γεγονός ότι αυτή η ραγδαία αύξηση του αριθμού τους τα τελευταία χρόνια δεν είναι τυχαία, όπως επίσης δεν αμφισβητείται το γεγονός ότι αποτελούν ή θα μπορούσαν να αποτελέσουν έναν εναλλακτικό, ίσως και πιο αποτελεσματικό, τρόπο συμμετοχής των πολιτών, αναδεικνύοντας και προωθώντας έτσι την «κοινωνία των πολιτών». Από την άλλη η συνεργασία τους με το κράτος με τη μορφή παροχής υποστηρικτικών και συμβουλευτικών υπηρεσιών θα ήταν ενδιαφέρουσα, υπό κάποιους όρους βέβαια.

Παρόλα αυτά η επισήμανση του κ. Λιοναράκη ότι η υπόθεση συνεργασίας κράτους-μη κερδοσκοπικών οργανισμών δεν περνάει κυρίως μέσα από τα χρηματοδοτούμενα από το κράτος προγράμματα τους δεν είναι ιδιαίτερα εύστοχη. Σύμφωνα με τα σημερινά δεδομένα οι εταιρίες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τους πόρους που τους χορηγούν οι δημόσιες αρχές και οφείλουν να ευθυγραμμίζονται με την «πολιτική ορθότητα» ή, τουλάχιστον, με τις προτεραιότητες των πολιτικών αρχών. Με βάση τα παραπάνω, το ερώτημα είναι πως θα μπορούσαν να θεωρούνται ως αυτόνομο και ανεξάρτητο από το κράτος κομμάτι της «κοινωνίας των πολιτών» για να μπορούν έτσι να αποτελούν εναλλακτική αρένα δημόσιας έκφρασης.

Σε σχέση με το δεύτερο ζήτημα, η έμφαση δίνεται στην ανεξαρτησία τους αυτή καθ' αυτή, και κατά πόσο η υπερβολική στήριξη στους χρηματοδότες επηρεάζει τον τρόπο λειτουργίας τους. Τα επιμέρους ερωτήματα είναι το κατά πόσο «χαρίζονται» στους χρηματοδότες τους, εάν οι γραφειοκρατικές διαδικασίες και οι απαιτήσεις των χρηματοδοτών έχουν αρνητική επιρροή στην αποτελεσματικότητά τους, αλλά και σε ποιους τελικά είναι υπόλογοι, σ' αυτούς που υπηρετούν ή στους χρηματοδότες τους.

Τα κίνητρα των χρηματοδοτών είναι λογικό να μην αποτελούν απλά εκδηλώσεις ανθρωπιστικού ενδιαφέροντος ή ενίσχυσης της δημοκρατίας και του πλουραλισμού στα πλαίσια της «κοινωνίας των πολιτών». Είναι κοινό

μυστικό ότι μέσω της χρηματοδότησης οι εκάστοτε χρηματοδότες προσπαθούν να εξυπηρετήσουν τα προσωπικά τους συμφέροντα, να επηρεάσουν πολιτικές, κοινωνικές ή οικονομικές καταστάσεις. Από την άλλη η χρηματοδότηση που παρέχουν έχει τη μορφή συμβάσεων και αφορά συγκεκριμένους σκοπούς και προγράμματα, σύμφωνα με τις ανάγκες και τις προτεραιότητες τους.

Σε μια ελεύθερη οικονομία όλα τα παραπάνω είναι θεμιτά. Το πρόβλημα δημιουργείται όταν οι επιδιώξεις και τα συμφέροντα των χρηματοδοτών αναγκάζουν τις εταιρίες να αποκλίνουν ή και να έρχονται σε αντίθεση με τους στόχους και το έργο τους, σε βάρος πάντα του κοινού καλού. Αν λάβουμε υπόψη μας και την ανάγκη βιωσιμότητας τους, σε συνδυασμό με τον μεταξύ τους ανταγωνισμό για απόκτηση χρηματοδότησης από τις ίδιες πηγές μπορούμε να κατανοήσουμε τι συμβαίνει τελικά.

Το πρόβλημα της εξάρτησης είναι πιο έντονο στις μικρότερες εταιρίες, όπου η ανάγκη για χρηματοδότηση τις αναγκάζει να συμφωνήσουν με τις προϋποθέσεις των φορέων που τις χρηματοδοτούν, πράγμα που, όπως προαναφέρθηκε, επηρεάζει τον βαθμό ανεξαρτησίας της δράσης τους. Αντίθετα, εκείνες με μεγαλύτερη εμβέλεια δεν αντιμετωπίζουν το πρόβλημα στον ίδιο βαθμό, διότι συχνά δωρεές από μέλη και δραστηριότητες προσέλευσης πόρων όπως οι κατάλογοι προϊόντων αποτελούν σημαντικό μέρος των εσόδων τους.[23]

Στο σημείο αυτό, θα ήταν χρήσιμο να αναφερθεί η στρατηγική τριών σημαντικών διεθνών μη κερδοσκοπικών- μη κυβερνητικών οργανισμών που είναι οργανωμένες και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, τη Διεθνή Αμνηστία και την GREENPEACE, και των Γιατρών Χωρίς Σύνορα, οι οποίες επιβεβαιώνουν, «τυπικά» τουλάχιστον, τα παραπάνω.

Η Διεθνής Αμνηστία διακηρύσσει την ανεξαρτησία της από κυβερνήσεις, πολιτική ιδεολογία, οικονομικά συμφέροντα και θρησκευτικές

πεποιθήσεις. Για να διασφαλίσει αυτή την ελευθερία δεν δέχεται χρήματα από κυβερνήσεις ή πολιτικά κόμματα για το έργο της καταγραφής και εκστρατείας ενάντια στην παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Οι εκατοντάδες χιλιάδες δωρεές που δέχεται προέρχονται αποκλειστικά από τα μέλη της, το κοινό, και θεσμούς όπως ιδρύματα, και ηθικές εταιρείες (ethical companies). Η ίδια προσδιορίζει επίσης πως ο προϋπολογισμός της διατίθεται στα ακόλουθα πεδία: επαγγελματική έρευνα για την παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, αποστολές οι οποίες παρίστανται σε δίκες και συνιστούν αντιπροσωπείες σε κυβερνήσεις, και δραστηριότητες που σχετίζονται με την δημόσια ενημέρωση, τις εκστρατείες και αναπτυξιακές πολιτικές.[28]

Παρόμοια είναι και η βασική στρατηγική της GREENPEACE, της σημαντικότερης ίσως μη κυβερνητικής- μη κερδοσκοπικής οργάνωσης για την προστασία του περιβάλλοντος: δεν δέχεται χρηματοδότηση από κυβερνήσεις, εταιρείες ή πολιτικές ομάδες. Αντίθετα, στηρίζεται στις εθελοντικές συνεισφορές των μελών της και σε επιδότηση από ιδρύματα.[27]

Η οργάνωση Γιατροί Χωρίς Σύνορα (Medecins Sans Frontieres- MSF) είναι η πιο διακεκριμένη οργάνωση στην παροχή έκτακτης ιατρικής βοήθειας, ανεξάρτητα από την εθνική καταγωγή, τη θρησκεία ή τις πολιτικές πεποιθήσεις. Για να αποκτήσει πρόσβαση η οργάνωση προκειμένου να φροντίσει τους πιο ευάλωτους, είναι αναγκαίο να παραμείνει ανεξάρτητη από κυβερνήσεις, καθώς επίσης και από θρησκευτικές και οικονομικές δυνάμεις. Το μεγαλύτερο μέρος της χρηματοδότησης στηρίζεται στην εισφορά συνδρομητών. Κάνει τις δικές της αξιολογήσεις, διαχειρίζεται τις εργασίες της και παρακολουθεί την επίδραση της βοήθειας που παρέχει. Δραστηριοποιείται σε τοπικό και διεθνές επίπεδο για να επιτύχει το μεγαλύτερο σεβασμό προς το ανθρωπιστικό δίκαιο και για το δικαίωμα των πολιτών σε αμερόληπτη ανθρωπιστική βοήθεια, μακριά από εξαρτήσεις από ποικίλους παράγοντες.[26]

Συμπερασματικά, οι οργανισμοί αυτοί θα μπορέσουν να διαδραματίσουν το ρόλο τους μόνο αν είναι πραγματικά ανεξάρτητοι από τις

δημόσιες αρχές. Η οικονομική ανεξαρτησία τους θα μπορέσει να εξασφαλιστεί μόνο με μία ανεξάρτητη χρηματοδότηση, την άμεση δηλαδή χρηματοδότηση από τον πολίτη.

Παρόλα αυτά η χρηματοδότηση αποκλειστικά από τον πολίτη δεν είναι πλέον εύκολη υπόθεση αφού η εμπιστοσύνη των πολιτών προς αυτές έχει κλονιστεί ανεπανόρθωτα από φήμες για συμπεριφορές-σκάνδαλα αναφορικά με την παροχή προστασίας και την εξυπηρέτηση των, όχι και τόσο αθώων, συμφερόντων των χρηματοδοτών τους. Γι' αυτό το λόγο θα πρέπει να στρέψουν την προσοχή τους στο να ανακτήσουν την εμπιστοσύνη του πολίτη, προκείμενου να απαγκιστρωθούν ολικά ή τουλάχιστον σε κάποιο βαθμό από την ανάγκη κρατικής ή άλλης χρηματοδότησης, να επαναπροσδιορίσουν το ρόλο τους, και να μπορούν πλέον ελεύθερα να υπηρετήσουν τους στόχους τους. Αλλά τελικά είναι αυτό το ζητούμενο τους;

6. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

6.1. ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ[7]

Είναι αυτονόητο ότι κάθε εταιρία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, όπως και κάθε οργανισμός, έχει εσωτερικούς καταστατικούς μηχανισμούς, για να ελέγχει τα οικονομικά του. Υπάρχει Διοικητικό Συμβούλιο που ελέγχει τα επιφορτισμένα με οικονομικά θέματα στελέχη του και υπάρχει και η Γενική Συνέλευση που ελέγχει το Διοικητικό Συμβούλιο.

Ειδικότερα, ο Οικονομικός Απολογισμός και ο Ισολογισμός, καθώς και ο Προϋπολογισμός, συντάσσονται σε ετήσια βάση, διαμορφώνονται οριστικά από το Διοικητικό Συμβούλιο και τίθενται για έγκριση. Η Εταιρία, λόγω του μη εμπορικού- κερδοσκοπικού χαρακτήρα της δεν διανέμει κέρδη, ούτε καταλογίζει ζημίες. Αν υπάρχει πλεόνασμα κεφαλαιοποιείται και διατίθεται για τη βελτίωση των δομών και της ποιότητας του έργου της, και για την πραγματοποίηση των σκοπών της εταιρίας. Ένα παράδειγμα που θα μπορούσε να αναφερθεί θεωρείται η χορήγηση υποτροφιών σε μαθητές και φοιτητές, εφόσον αντικείμενο και σκοπός της εταιρίας αποτελεί η προώθηση της εκπαίδευσης και των μορφωτικών ιδανικών. Αντίθετα, στην περίπτωση που διαπιστωθεί έλλειμμα καλύπτεται από τα έσοδα της επόμενης χρήσης ή επιχορηγήσεις από τους φορείς.

Επιπροσθέτως, στο καταστατικό σύστασης κάθε εταιρίας προβλέπεται και η διαδικασία ελέγχου της γενικής οικονομικής δραστηριότητας της εταιρίας και ιδιαίτερα του ισολογισμού και των σχετικών εγγράφων και η σύνταξη των εκθέσεων που κοινοποιούνται χωριστά σε κάθε εταίρο και στις αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες, εφόσον οι εκθέσεις αυτές ζητηθούν. Είναι πολύ πιθανό να προβλέπεται στο καταστατικό και η ύπαρξη ειδικού ελεγκτή, ο οποίος ορίζεται σύμφωνα με τα οριζόμενα του καταστατικού και ο οποίος να προβαίνει στους παραπάνω ελέγχους. Όλα αυτά, βέβαια, εξαρτώνται από το

μέγεθος της εταιρίας, το σκοπό της, καθώς και το είδος και ύψος των χρηματοδοτήσεών της.

Πολλές φορές, όμως, οι μηχανισμοί ελέγχου δεν καθιστούν μια οργάνωση αλώβητη από οικονομικού τύπου ατασθαλίες. Επομένως, το θέμα είναι ουσιαστικό και αναγκαίο.

Δύο κυρίως κίνδυνοι υπάρχουν στη διαχείριση των οικονομικών των εταιριών μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα:

1. Διαφθορά
2. Κακοδιαχείριση

Όσο αφορά στη διαφθορά, δηλαδή στη με κάποιο τρόπο χρησιμοποίηση των πόρων της καθαρά για ίδιους σκοπούς, δεν θεωρείται από πολλούς σύνηθες φαινόμενο διότι:

- ▲ Στη συντριπτική πλειοψηφία των στελεχών υπάρχει η έννοια της προσφοράς και του εθελοντισμού
- ▲ Κατά κανόνα δεν διαχειρίζονται μεγάλα κεφάλαια και επομένως η διαφθορά δεν είναι τόσο ελκυστική.

Τα τελευταία χρόνια, όμως, παρατηρούνται φαινόμενα διαφθοράς, έστω και της πιο απλής κατηγορίας διαφθοράς που θα μπορούσε να φανταστεί κανείς. Ορισμένοι, με πρόσχημα την προώθηση ιδανικών του πολιτισμού, της εκπαίδευσης και της κοινωνικής προσφοράς, ιδρύουν εταιρίες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, και χωρίς να έχουν να επιδείξουν κάποιο έργο σχετικό με το σκοπό σύστασης εισπράττουν τις επιχορηγήσεις για την ικανοποίηση ίδιων σκοπών. Θα πρέπει επίσης να τονιστεί ότι ακόμα και η πιο απλή κατηγορία διαφθοράς θα οδηγήσει σε πολλές σοβαρές επιπτώσεις όχι μόνο στην ίδια την εταιρία, αλλά και σε πολλές πτυχές της σύγχρονης ζωής. Κάποιες από αυτές θεωρούνται η απαξίωση των θεσμών του εθελοντισμού, της κοινωνικής προσφοράς και όλων των ιδανικών που προάγουν τη ζωή και τη σκέψη των ατόμων. Ακόμη, επιπτώσεις υπάρχουν και στον οικονομικό τομέα,

καθώς, κονδύλια που προορίζονται για κοινωφελείς σκοπούς δεν παρουσιάζουν κάποιο αποτέλεσμα και κατ' επέκταση θεωρούνται χαμένα κονδύλια.

Όσο αφορά στην κακοδιαχείριση δεν είναι σπάνιο φαινόμενο. Η κακή διαχείριση των πόρων οδηγεί σε σοβαρές οικονομικές απώλειες και σε δυσφήμιση. Παραδείγματα κακής διαχείρισης μπορεί να είναι:

- ▲ Μεγάλοι μισθοί
- ▲ Ταξίδια κάτω από πολυτελείς συνθήκες
- ▲ Κακή εκτέλεση των προγραμμάτων που αναλαμβάνει
- ▲ Μη τήρηση χρονοδιαγραμμάτων
- ▲ Έξοδα που δεν προβλέπονται και δεν έχουν συμπεριληφθεί στο προϋπολογισμό
- ▲ Και άλλα

Στα πλαίσια του οικονομικού ελέγχου, η πρόληψη οικονομικών προβλημάτων μπορεί να γίνει μόνο μέσω της διαφάνειας. Αναφέρθηκε παραπάνω ότι και η υποψία διαφθοράς μπορεί να είναι καταστρεπτική. Το ίδιο καταστρεπτική είναι και η υποψία έλλειψης διαφάνειας. Ορισμένες μεγάλες μη κερδοσκοπικές εταιρίες μπορεί να μοιάζουν με επιχειρήσεις στη λειτουργία τους. Ωστόσο, ενώ γενικά μπορεί να θεωρείται ότι η οικονομική κακοδιαχείριση ή και διαφθορά είναι αναμενόμενη σε μια κερδοσκοπική επιχείρηση, σε μια μη κερδοσκοπική, όμως, όσο μεγάλη και αν είναι τέτοια φαινόμενα φαντάζουν αδιανόητα, επειδή αυτή περιβάλλεται από μια αύρα εθελοντισμού και προσφοράς στο κοινωνικό σύνολο.

Η διαφάνεια λοιπόν είναι το ζητούμενο. Κάθε εταιρία έχει την ηγετική της ομάδα, που αποφασίζει για τρέχοντα όσο και μακροπρόθεσμα θέματα. Οι αποφάσεις της ηγετικής ομάδας θα πρέπει να γίνονται γνωστές και να τεκμηριώνονται σε όλα τα στελέχη. Οι μισθοί π.χ. θα πρέπει να είναι γνωστοί σε όλους, όπως θα πρέπει να είναι γνωστό και το κόστος όλων των ενεργειών. Είναι πολύ καλύτερο να υπάρχουν εποικοδομητικές συζητήσεις παρά άβαρα

θέματα στη λειτουργία μιας εταιρίας μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Είναι γνωστό ότι η έλλειψη πληροφόρησης ή ακόμα χειρότερα η προσπάθεια να κρατηθούν θέματα κρυφά οδηγεί σε παραπληροφόρηση και σε φανταστικά σενάρια, που τις περισσότερες φορές δεν έχουν σχέση με τη πραγματικότητα, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται λανθασμένες εντυπώσεις όχι μόνο στα μέλη της εταιρίας, αλλά και στην κοινή γνώμη. [7]

6.2. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΣ ΈΛΕΓΧΟΣ

Για το έλεγχο των οικονομικών των εταιριών μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα δεν αρκεί μόνο ο εσωτερικός έλεγχος, αλλά κρίνεται απαραίτητος και ο εξωτερικός έλεγχος. Θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι εξωτερικός έλεγχος διενεργείται από τις κατά τόπους Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (φορολογικός έλεγχος), αλλά και μέσω του Απολογισμού και Ισολογισμού του αρμόδιου Υπουργείου στο οποίο υπάγεται η κάθε εταιρία, ανάλογα με το αντικείμενό της.

6.2.1. ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

Όσο αφορά στην πρώτη περίπτωση, αυτή του φορολογικού ελέγχου, οι αρμόδιες Οικονομικές Υπηρεσίες προβαίνουν στις απαραίτητες διαδικασίες ελέγχου για να διαπιστώσουν αν η εκάστοτε εταιρία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ακολούθησε τις νομοθετικές διατάξεις που αφορούν τη σωστή λογιστική και φορολογική παρακολούθηση των δραστηριοτήτων της. Για να συμβεί, όμως αυτό, χρειάζεται η εταιρία να θεωρηθεί σαν μη κερδοσκοπική με βάση κάποια κριτήρια.

Σύμφωνα με άρθρο της Οικονομικής Εφημερίδας ΕΞΠΡΕΣ το Δεκέμβριο του 2008, οκτώ είναι τα κριτήρια που πρέπει να πληροί μια εταιρία για να τύχει της φορολογικής μεταχείρισης της μη κερδοσκοπικής.

Σύμφωνα με το άρθρο τα κριτήρια αυτά προέκυψαν από διοικητικές λύσεις τις οποίες έδωσε το υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών με αφορμή αφενός τριβές και διχογνωμίες που είχαν παρατηρηθεί μεταξύ του υπουργείου και των φορολογουμένων για το πότε οι συγκεκριμένες εταιρίες θεωρούνται μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και αφετέρου αιτήσεις οι οποίες υπεβλήθησαν στο υπουργείο από τους ενδιαφερόμενους.

Μάλιστα, το υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών γνωστοποίησε στις εφορίες ότι το δέον είναι να ελεγχθούν σε ανάλογες περιπτώσεις και λόγω αρμοδιότητας τα πραγματικά δεδομένα και το καταστατικό της Εταιρίας για να καταλήξουν στην κατάλληλη φορολογική συμπεριφορά και ειδικά κατά τη διενέργεια του φορολογικού ελέγχου.

Για υποβοήθηση του ελέγχου αυτού, οι δημόσιες οικονομικές υπηρεσίες θα μπορούν, σύμφωνα με το υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, να λάβουν υπόψη τους και τα εξής:

Για να έχει μια εταιρία τη φορολογική μεταχείριση μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα δεν αρκεί, όπως είναι ευνόητο, ο χαρακτηρισμός της στο καταστατικό της «μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα» αλλά απαιτείται ο μη κερδοσκοπικός χαρακτήρας αυτής να προκύπτει:

1. Από το κείμενο του καταστατικού (σκοπός και λοιποί όροι του καταστατικού).
2. Από τις πραγματικές συνθήκες λειτουργίας.
3. Από τις δραστηριότητες που ήδη έχει μέχρι σήμερα προβεί.
4. Από τις παρεχόμενες υπηρεσίες.
5. Από τα πρόσωπα προς τα οποία παρέχονται οι υπηρεσίες.
6. Από το να μη διανέμονται κέρδη στα μέλη της.

7. Από το να μην αμείβονται τα μέλη για τις υπηρεσίες που προσφέρουν στην εταιρία είτε με εξαρτημένη σχέση είτε με ανεξάρτητη σχέση, καθώς και η καταβολή μισθού ή αμοιβής στα μέλη της για παροχή υπηρεσιών μπορεί να είναι μια συγκεκριμένη μορφή διανομής κερδών.

8. Από το να ορίζεται σαφώς ότι η περιουσία μετά τη διάλυση δίνεται για κοινωφελείς σκοπούς και δεν περιέρχεται στα μέλη ή σε άλλους τρίτους. Γενικά οι σκοποί που αναφέρονται στο καταστατικό της εταιρίας να είναι αποκλειστικά κοινωφελείς και να μην υπάρχει παράλληλη εξυπηρέτηση άλλων σκοπών.

Για τον χαρακτηρισμό, περαιτέρω, της εταιρίας, από τη δικαστική και διοικητική νομολογία έχει γίνει δεκτό ότι εισόδημα από ελευθέρια επαγγέλματα (Ζ' κατηγορία) είναι και το εισόδημα που προέρχεται από υπηρεσίες που παρέχονται από προσωπικές εταιρίες διά των μελών τους και αναφέρονται σε κάποιο από τα ελευθέρια επαγγέλματα με την απαραίτητη προϋπόθεση ότι δεν αποτελούν οργανωμένη επιχείρηση και πως το απασχολούμενο προσωπικό παρέχει βοηθητικές εργασίες, όπως γραμματειακή υποστήριξη, δακτυλογράφοι κ.λπ. [6]

6.2.2. ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Όσο αφορά στον Ισολογισμό και στον Απολογισμό των εταιριών με μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα κρίνεται απαραίτητο να σημειωθεί ότι οι δυο αυτές καταστάσεις κατέχουν ιδιαίτερη θέση σε κάθε εταιρία, ανεξαρτήτως νομικής μορφής. Αυτό συμβαίνει διότι αφενός ο Ισολογισμός περιλαμβάνει το υπόλοιπο που προέκυψε από την εκτέλεση του Προϋπολογισμού που ενέκρινε η Γενική Συνέλευση και αφετέρου ο Απολογισμός εμφανίζει τα ήδη πραγματοποιηθέντα έσοδα και έξοδα της κλειόμενης χρήσης.

Με βάση τις καταστάσεις αυτές θα εγκριθούν και οι επιχορηγήσεις και επιδοτήσεις που θα λάβουν οι εταιρίες αυτές από τους κρατικούς φορείς και θα κριθεί η αποτελεσματικότητα και η επίτευξη του σκοπού για τον οποίο ιδρύθηκε η κάθε μια. Ειδικότερα, για τις επιχορηγήσεις, οι κρατικοί φορείς, για παράδειγμα τα αρμόδια Υπουργεία, ελέγχουν την πορεία της κάθε εταιρίας μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και προχωρούν στην έγκριση ή μη της επιχορήγησης. Για να φτάσουν, όμως, στο σημείο αυτό πρέπει το κάθε Υπουργείο να έχει εξασφαλίσει τις ανάλογες πιστώσεις από τον κρατικό Προϋπολογισμό. Διαπιστώνεται, δηλαδή, ότι οι επιχορηγήσεις των εταιριών μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα εξαρτώνται, έστω και έμμεσα, από τον κρατικό Προϋπολογισμό. Γεγονός που σημαίνει ότι για να εγκριθούν οι πιστώσεις είναι απαραίτητο να διαπιστωθεί η ανάγκη για αυτές, μέσω της προσπάθειας για επίτευξη του μη κερδοσκοπικού σκοπού της εταιρίας.

Παρατηρείται, όμως, τελευταίως ότι πολλά από τα μη κερδοσκοπικά νομικά πρόσωπα εξαρτώνται από τους «πολιτικούς προϊσταμένους» τους σε βαθμό υπέρ το δέον. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα να μπαίνουν στο περιθώριο οι ανάγκες των εταιριών που καταβάλλουν σημαντικές προσπάθειες για την εκπλήρωση του σκοπού τους και να ευνοούνται εταιρίες που δεν εκπληρώνουν το σκοπό για τον οποίο ιδρύθηκαν, αλλά ικανοποιούν τα ίδια συμφέροντα των ιδρυτών και των μελών τους.

7. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ

7.1. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΗΜΕΔΑΠΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ.

Στο σημείο αυτό χρήσιμο θα ήταν να αναφερθούν εν συντομία οι σχετικές διατάξεις για τη φορολογία των εταιριών μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Έτσι, λοιπόν, σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης ε' του Άρθρου 4 του ν. δ. 3843/58 (Άρθρο 99 Παράγραφος 1, περίπτωση ε' Ν. 2238/94), επί ημεδαπών νομικών προσώπων δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, αντικείμενο του φόρου αποτελεί το καθαρό εισόδημα που προκύπτει στην ημεδαπή ή αλλοδαπή μόνο από την εκμίσθωση ακινήτων, καθώς και από κινητές αξίες. Δεν αποτελούν αντικείμενο φορολογίας τα λοιπά εισοδήματα των νομικών αυτών προσώπων, καθώς και τα κάθε είδους άλλα έσοδά τους που πραγματοποιούνται κατά την επιδίωξη της εκπλήρωσης του σκοπού τους [8].

Ειδικότερα, με την Παράγραφο 19 του Άρθρου 13 του Ν. 2459/1997 «Κατάργηση φορολογικών απαλλαγών και άλλες διατάξεις» προστέθηκε στην περίπτωση γ' της Παραγράφου 1 του Άρθρου 109 του Ν. 2238/1994 νέο εδάφιο, σύμφωνα με το οποίο «...Ειδικά, ο συντελεστής φορολογίας ορίζεται σε δέκα τοις εκατό (10%) για τα εισοδήματα που αποκτούν από την εκμίσθωση οικοδομών και γαιών οι Ιεροί Ναοί, οι Ιερές Μονές, η Αποστολική Διακονία, ο Πανάγιος Τάφος, η Ιερά Μονή Σινά και Πάτμου, τα ημεδαπά νομικά πρόσωπα που νόμιμα έχουν συσταθεί ή συνιστώνται και τα οποία επιδιώκουν αποδεδειγμένα κοινωφελείς σκοπούς, καθώς και τα ημεδαπά κοινωφελή ιδρύματα». Στο Άρθρο 103, Παράγραφος 1, περίπτωση δ' του Ν. 2238/1994 ορίζεται ότι κατ' εξαίρεση τα ημεδαπά κοινωφελή ιδρύματα απαλλάσσονται και για τα εισοδήματα από μερίσματα μετοχών ημεδαπών και αλλοδαπών ανώνυμων εταιριών, καθώς και από τόκους ομολόγων[2].

Έτσι, αν ένα φιλανθρωπικό ίδρυμα πραγματοποιήσει πλεόνασμα κατά τη διάρκεια ενός έτους από τη διαχείρισή του (έσοδα μείον έξοδα), το πλεόνασμα αυτό δεν υπόκειται στο φόρο γιατί δεν αποτελεί εισόδημα κατά την έννοια του νόμου. Επίσης, δεν υπόκειται στο φόρο το τεκμαρτό εισόδημα από την ιδιοχρησιμοποίηση ακινήτων των νομικών αυτών προσώπων.

Αν κάποιο νομικό πρόσωπο μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα πραγματοποιήσει κέρδος από άσκηση εμπορικής ή γεωργικής επιχείρησης το κέρδος αυτό θα υπαχθεί σε φορολογία, γιατί στην περίπτωση αυτή το νομικό πρόσωπο προσλαμβάνει κερδοσκοπικό χαρακτήρα. Το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους εξέδωσε απόφαση(Ν.Σ.Κ. 681/1997) σύμφωνα με την οποία σε φόρο εισοδήματος των Ιερών Ναών, Μητροπόλεων και Μονών, που, ως γνωστόν, αποτελούν νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, υπόκεινται μόνο τα εισοδήματα που προέρχονται από εκμίσθωση ακινήτων και από κινητές αξίες, όχι και τα λοιπά εισοδήματα, μεταξύ των οποίων και αυτά που προέρχονται από γεωργικές εκμεταλλεύσεις.[8]

7.2. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης στ' Παρ.1 του Άρθρου 99 Ν.2238/94 αντικείμενο φόρου για τα αλλοδαπά νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, αποτελεί το καθαρό εισόδημα από κάθε πηγή που προκύπτει στην ημεδαπή μόνο. Δεν αποτελούν αντικείμενο φορολογίας τα κάθε είδους άλλα έσοδα αυτών των νομικών προσώπων που πραγματοποιούνται κατά την επιδίωξη της εκπλήρωσης του σκοπού τους. Και στην προκειμένη περίπτωση ισχύει ότι και για τα ημεδαπά νομικά προσωπικά μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, δηλαδή η αρχή της μη υπαγωγής στη φορολογία του τυχόν πλεονάσματος από την όλη διαχείριση του νομικού προσώπου που απορρέει από την εκπλήρωση του σκοπού του.[8]

8. ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ.[9]

Τα τελευταία χρόνια, τόσο στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όσο και στον υπόλοιπο κόσμο, δραστηριοποιούνται εθελοντικοί σύλλογοι που μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στο χώρο της Κοινωνίας της Πληροφορίας, κυρίως μέσω της ενημέρωσης, της παροχής υπηρεσιών και της υποστήριξης των χρηστών των υπολογιστών και των τεχνολογιών του Διαδικτύου. Ανάλογες κινήσεις έχουν γίνει και στη χώρα μας, με ανάπτυξη σημαντικών πρωτοβουλιών, πολλές από τις οποίες δίνουν ιδιαίτερη έμφαση στη δημιουργία κοινοτήτων “ψηφιακώς διασυνδεδεμένων” χρηστών των νέων τεχνολογιών και στην προώθηση του Ελεύθερου Λογισμικού/ Λογισμικού Ανοικτού Κώδικα (ΕΛ/ ΛΑΚ).

Στην Ελλάδα υπάρχουν αρκετοί φορείς (σύλλογοι, σωματεία, αστικές μη -κερδοσκοπικές εταιρείες) που ασχολούνται με τις **ασύρματες ευρυζωνικές ψηφιακές τηλεπικοινωνίες**. Οι κυριότεροι είναι το *Ασύρματο Μητροπολιτικό Δίκτυο Αθηνών* (<http://www.awmn.gr/>), το *Ασύρματο Μητροπολιτικό Δίκτυο Θεσσαλονίκης* (<http://www.twmn.net>), το *Ασύρματο Δίκτυο Θεσσαλονίκης* (<http://www.salonicawireless.net>), το *Patras Wireless Network* (<http://patraswireless.net>) και η αντίστοιχη κοινότητα χρηστών στο Ηράκλειο Κρήτης. Περισσότερα από 3.300 σημεία σε 55 και πλέον πόλεις της Ελλάδας έχουν δηλωθεί ως πιθανοί κόμβοι ασύρματου δικτύου και 250 από αυτά είναι ήδη ενεργοί κόμβοι. Οι ελληνικές ασύρματες δικτυακές κοινότητες πρωτοπορούν και βρίσκονται σήμερα, από πλευράς μεγέθους και ενδιαφέροντος, στην πρώτη θέση στην Ευρώπη και σε μία από τις πρώτες πέντε θέσεις στον κόσμο!

Η Ένωση Χρηστών και Φίλων Linux Ελλάδας (ΕΧΦΛΕ – Hellenic Linux User Group (HELLUG) – <http://www.hellug.gr/>) είναι ένας μη-κερδοσκοπικός σύλλογος που ιδρύθηκε το 1998, στην Αθήνα. Τα μέλη του ασχολούνται, χρησιμοποιούν ή αντιμετωπίζουν θετικά το συγκεκριμένο

λειτουργικό, με στόχο την κοινή τους δραστηριότητα σε θέματα προώθησης του Linux και του ανοιχτού λογισμικού γενικότερα, στη χώρα μας. Η ΕΧΦΛΕ έχει αναλάβει σημαντικές πρωτοβουλίες με κύριο άξονα τον εξελληνισμό του Linux και την υποστήριξη της ελληνικής γλώσσας από αυτό και τα γραφικά του περιβάλλοντα, ενώ δημιούργησε και το πρώτο ελληνικού on-line περιοδικό για Linux («Magaz» - <http://magaz.hellug.gr/>)

Ο Σύλλογος Ραδιοερασιτεχνών Ελλάδος (ΣΡΕ – <http://www.grc.gr>) δημιουργήθηκε το 1995 και είναι πανελλήνιο, μη κερδοσκοπικό σωματείο που ενδιαφέρεται για τη διάδοση του ραδιοερασιτεχνισμού και την αναβάθμιση της τεχνολογίας των ραδιοεπικοινωνιών. Επιπλέον, δραστηριοποιείται στην κατεύθυνση νέων τεχνολογιών στην εγκατάσταση δικτύων ραδιοεπικοινωνίας ως προσφορά στα μέλη του και στο κοινωνικό σύνολο σε ειδικές περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης. Ο ΣΡΕ από την ίδρυσή του, εξαπλώνει τις τεχνολογίες PACKET και APRS (ψηφιακές μορφές επικοινωνίας). Το APRS μαζί με την τεχνολογία GPS, το Internet και τους πομποδέκτες επιτρέπει στους ραδιοερασιτέχνες να επικοινωνούν με όλο το κόσμο μέσω ψηφιακών δικτύων επικοινωνίας, ανταλλάσσοντας γραπτά μηνύματα σαν τα SMS, αλλά και να βλέπουν πλήθος χρήσιμες πληροφορίες για τους συναδέλφους τους ή τον καιρό, πάνω σε ψηφιακό χάρτη στο PC τους. Τον Νοέμβριο του 2003 ο ΣΡΕ δημιούργησε το πρώτο ραδιοερασιτεχνικό VORTAL και Forum στην Ελλάδα (Ham Wireless Networks, www.hwn.gr)

Η Ένωση Ελλήνων Χρηστών Internet (EEXI – <http://www.eexi.gr>) αποτελεί μία προσπάθεια να έρθουν σε επαφή όλοι οι Έλληνες χρήστες του Διαδικτύου στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Είναι ένα μη-κερδοσκοπικό σωματείο με βασικό στόχο τη δημιουργία νέων καναλιών επικοινωνίας και συνεργασίας και τη μέγιστη δυνατή αξιοποίηση των επαναστατικών δυνατοτήτων που προσφέρουν οι τεχνολογίες επικοινωνίας μέσω υπολογιστών.

Η Ένωση Πολιτών για την Παρέμβαση(<http://www.paremvassi.gr/>) είναι ένα μη-κερδοσκοπικό, μη-κομματικό σωματείο που αριθμεί περίπου 300

τακτικά μέλη και 660 «ψηφιακούς φίλους». Σκοπός του είναι η προώθηση του ευρωπαϊκού εκσυγχρονισμού της Ελλάδας μέσω της ενδυνάμωσης της Κοινωνίας Πολιτών. Από το 1999, η Παρέμβαση παρέχει ενημέρωση στον πολίτη σε ό,τι αφορά ένα νέο μοντέλο Διακυβέρνησης το οποίο θα εξασφαλίζει πιο ισορροπημένη σχέση μεταξύ κράτους – πολίτη - αγοράς. Μέσω εφαρμογών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (e-governance) και Ηλεκτρονικής Δημοκρατίας (e-democracy) αναπτύσσονται με πρωτοποριακό τρόπο διαφορετικές μορφές «συμμετοχικότητας» (e-participation) που συμβάλλουν στην ανάπτυξη των κρατικών πολιτικών (policies).

Το **Ελληνικό Κέντρο Προώθησης του Εθελοντισμού** είναι ένας μη - κυβερνητικός Οργανισμός (ΜΚΟ) με στόχο την ανάπτυξη και την προώθηση της πύλης <http://www.anthropos.gr/> ώστε να γίνει σημείο αναφοράς για τους ελληνικούς εθελοντικούς ΜΚΟ. Γεννήθηκε από την πρωτοβουλία των ΜΚΟ *Γιατροί Χωρίς Σύνορα* (<http://www.msf.gr>) και *Κέντρο Στρατηγικού Σχεδιασμού για την Ανάπτυξη (ΚΕ.Σ.Σ.Α.) ΔΗΜΗΤΡΑ* (<http://kessa.dimitra.gr/>). Η δημοφιλέστατη πύλη του Κέντρου προσφέρει δυνατότητα αναζήτησης ενός ΜΚΟ με συγκεκριμένα κριτήρια και, επιπλέον, πληροφορίες για δράσεις που ενισχύονται από την πολιτεία και την τοπική αυτοδιοίκηση καθώς και για θέσεις εθελοντικής εργασίας στην Ελλάδα και τον κόσμο.

Το **Ανθρώπινο Δίκτυο** (e-Ακτιβιστές σχεδιάστηκε με στόχο τη δημιουργία κοινότητας στελεχών και πολιτών με γνώσεις, ενδιαφέροντα και ψηφιακές δεξιότητες. Δεν αφορά μόνο στελέχη με επιστημονική κατάρτιση στις ΤΠΕ, αλλά εστιάζει στην κινητοποίηση όσων χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο και έχουν βασικές δεξιότητες σε ΤΠΕ, τις οποίες αξιοποιούν καθημερινά σε διαφορετικούς τομείς της παραγωγικής δραστηριότητας. Κύριο πεδίο δραστηριοποίησης είναι η περιφέρεια και κάθε μέλος του Ανθρώπινου Δικτύου μπορεί να δραστηριοποιηθεί άμεσα ή έμμεσα στις δράσεις της Κοινωνίας της Πληροφορίας, με τρόπους που ταιριάζουν στις προτεραιότητές του και τον ελεύθερο χρόνο του.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΕΔΕΤ (Εθνικό Δίκτυο Έρευνας και Τεχνολογίας)

Το ΕΔΕΤ, διαχειρίζεται ή συμμετέχει σε έργα όπως το *e-Business Forum* (<http://www.ebusinessforum.gr>) και η *Εκπαιδευτική Στήριξη του προγράμματος Δικτυωθείτε* (<http://www.go-online.gr/>), τα οποία έχουν σκοπό να προωθήσουν τις τεχνολογίες του Διαδικτύου και τις εφαρμογές τους στις ελληνικές επιχειρήσεις, με έμφαση στις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (ΜΜΕ). Επιπλέον, στοχεύουν στη διαμόρφωση και ανταλλαγή ιδεών και προτάσεων για την ενίσχυση της ηλεκτρονικής επιχειρηματικότητας (η-Επιχειρείν), την καλύτερη ενσωμάτωση των νέων τεχνολογιών από τις ελληνικές επιχειρήσεις και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς τους στη νέα ψηφιακή οικονομία.

Επιπλέον, το ΕΔΕΤ έχει αναλάβει πρωτοβουλία για την προώθηση της χρήσης και ανάπτυξης Ελεύθερου Λογισμικού/ Λογισμικού Ανοικτού Κώδικα (ΕΛΛΑΚ) στην Ελλάδα, με παράλληλη διερεύνηση από ειδική ομάδα εργασίας της διεθνούς εμπειρίας και των ωφελειών από τη χρήση του ΕΛ/ΛΑΚ στην εκπαίδευση, στο δημόσιο τομέα και τις επιχειρήσεις. Επίσης, συντηρεί τους δικτυακούς τόπους <http://www.open-source.gr>, με χρήσιμες πληροφορίες και συνδέσμους και <http://www.ellak.gr>, για την υποστήριξη της ελληνικής κοινότητας του ΕΛ/ΛΑΚ. Το ΕΛ/ΛΑΚ χρησιμοποιείται στα ακαδημαϊκά ιδρύματα από πολλές δεκαετίες. Το ΕΛ/ΛΑΚ χρησιμοποιείται στα ακαδημαϊκά ιδρύματα από πολλές δεκαετίες. Στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας [eEurope](#) η Ευρωπαϊκή Ένωση προωθεί τη χρήση του ΕΛ/ΛΑΚ(π.χ. τα Ευρωπαϊκά προγράμματα ITCOLE, OSMOSIS, ELECTRA κλπ).

9. ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

9.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα τα τελευταία χρόνια αφορά την δυσκολία διαχείρισης των χρημάτων που προέρχονται μέσω Ευρωπαϊκών και Εθνικών χρηματοδοτήσεων. Οι εταιρίες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα δέχονται επιχορηγήσεις από κρατικούς και κοινοτικούς φορείς για να επιτύχουν το σκοπό για τον οποίο ιδρύθηκαν. Όπως προαναφέρθηκε πολλές από τις εταιρίες αυτές δεν έχουν ιδρυθεί για να πραγματοποιήσουν κοινωφελείς σκοπούς, αλλά για να ικανοποιήσουν τους σκοπούς των ιδρυτών τους. Έτσι, γίνεται εύκολα αντιληπτό ότι ο έλεγχος που διενεργείται δεν είναι επαρκής με αποτέλεσμα φαινόμενα διαφθοράς να κατακλύζουν τις εταιρίες αυτές με τις ευλογίες του δημοσίου τομέα. Επικρατεί, δηλαδή, η αντίληψη ότι εύκολος τρόπος για την ικανοποίηση ιδίων σκοπών αποτελεί η ίδρυση μιας εταιρίας μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Στο καταστατικό αυτής προβλέπεται σαν πηγή χρηματοδότησης ο δημόσιος τομέας και ειδικότερα το αρμόδιο υπουργείο, πραγματοποιούνται οι επιχορηγήσεις αυτές και ενώ φαίνεται ότι οι πόροι αυτοί χρησιμοποιούνται για την επιτυχία του σκοπού της εταιρίας, στην ουσία γίνεται κατάχρηση δημοσίου χρήματος. Με άλλα λόγια, ο μη κερδοσκοπικός σκοπός δεν επιτυγχάνεται, αλλά αποτελεί πρόσχημα.

Επίσης, υπάρχει το ενδεχόμενο κακοδιαχείρισης των χρημάτων που λαμβάνουν οι εταιρίες αυτές με τη μορφή επιχορήγησης. Παρουσιάζουν δαπάνες που δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα, ή πραγματοποιούν δαπάνες δίχως σωστό οικονομικό προγραμματισμό και σχεδιασμό με αποτέλεσμα να δίνεται η εντύπωση ότι απαιτούνται πόροι για την κάλυψη των δαπανών αυτών. Επειδή, λοιπόν, επιπλέον πόροι που προέρχονται από ιδιωτικές πηγές ή εισφορές των μελών δεν επαρκούν και δεν είναι δυνατό να δικαιολογηθούν, οι εταιρίες αυτές στρέφονται στη λύση της κρατικής επιχορήγησης .

Συνεπώς οι απαιτήσεις για παροχή συνεχούς και λεπτομερούς ενημέρωσης για ελεγκτικούς σκοπούς, καθιστούν την αναγκαιότητα ύπαρξης ενός σύγχρονου Πληροφοριακού Συστήματος επιτακτική. Για να αποφευχθούν τα φαινόμενα διαφθοράς και κακοδιαχείρισης είναι απαραίτητο να σχεδιαστεί ένα πληροφοριακό σύστημα μέσω του οποίου θα διενεργείται έλεγχος των εσόδων και των εξόδων των εταιριών μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Με τον τρόπο αυτό όλες οι ενδιαφερόμενες πλευρές θα είναι σε θέση να γνωρίζουν την οικονομική κατάσταση της εταιρίας καθώς και την δραστηριότητά της, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο καταστατικό σύστασής της.

Το πληροφοριακό σύστημα το οποίο προτείνεται με την παρούσα εργασία έχει σαν βασική προϋπόθεση τη βούληση της πολιτείας και του νομοθέτη να περιοριστούν τα φαινόμενα αυτά και οι πόροι που διατίθενται για μη κερδοσκοπικούς σκοπούς να έχουν πραγματικό αντίκρισμα και αποτέλεσμα. Με άλλα λόγια, το πληροφοριακό σύστημα καλό θα ήταν να λειτουργεί σε συνδυασμό με τις κατάλληλες νομοθετικές ρυθμίσεις για την επίτευξη του καλύτερου δυνατού αποτελέσματος.

9.2. ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Το προτεινόμενο σύστημα δεν περιορίζεται μόνο στην λειτουργία του ως εργαλείο καταχώρησης και αρχειοθέτησης των δεδομένων και πληροφοριών, αλλά κυρίως, ως Σύστημα Στήριξης Αποφάσεων και Ελέγχου, μιας και παρέχει συνεχή και ακριβή ενημέρωση και πληροφόρηση. Τα παραπάνω υλοποιούνται με την παραγωγή εκθέσεων, πινάκων και στατιστικών στοιχείων, βοηθώντας έτσι την πρόληψη προβλημάτων κακοδιαχείρισης, καθυστερήσεων και λαθών. Ειδικότερα, τα πλεονεκτήματα της χρήσης του προτεινόμενου Πληροφοριακού Συστήματος, μπορούν να συνοψισθούν στα παρακάτω:

- ▲ Αποτελεί ένα εργαλείο εξορθολογισμού του τρόπου ένταξης και παρακολούθησης της υλοποίησης της χρηματοδότησης(ενιαία έντυπα, έντυπα δήλωσης δαπανών, Δελτία Παρακολούθησης εξέλιξης οικονομικού και φυσικού αντικειμένου, ενιαίος τρόπος δομής και απεικόνισης της πληροφορίας, κτλ.).
- ▲ Επιτρέπει την ομογενοποιημένη παρακολούθηση των δράσεων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα καθώς και του κύκλου ολοκλήρωσης τους και των αποτελεσμάτων τους.
- ▲ Παρέχει ολοκληρωμένη εικόνα και πληροφόρηση (οριζόντιοι έλεγχοι και αναζητήσεις και υποστήριξη στατιστικών αναφορών για το σύνολο των δράσεων).

Επιπρόσθετα, το προτεινόμενο σύστημα είναι απαραίτητο να αναπτυχθεί λαμβάνοντας υπόψη την αναγκαιότητα διασύνδεσής με το Πληροφοριακό Σύστημα του Υπουργείου Οικονομίας. Μέσα από την χρήση αυτοματοποιημένων και φιλικών προς τον χρήστη εργαλείων θα παράγονται όλα τα απαραίτητα έντυπα (τόσο σε ηλεκτρονική όσο και σε έντυπη μορφή) χωρίς να χρειάζεται επιπλέον εργασία και χρόνος.

Στα πλαίσια των παραπάνω, το πληροφοριακό σύστημα θα πρέπει να έχει τις ακόλουθες δυνατότητες:

- ▲ Πλήρη συμβατότητα με το Πληροφοριακό Σύστημα του Υπουργείου Οικονομίας.
- ▲ Συνεργασία με πληροφοριακό σύστημα ενιαίας λογιστικής παρακολούθησης
- ▲ Συνεργασία με το σύστημα καταγραφής κρατικών ενισχύσεων ανά εταιρία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, όπως αυτό θα προδιαγραφεί και θα αναπτυχθεί από το Υπουργείο Οικονομίας, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στους κανονισμούς 68/2001, 69/2001 και 70/2001 της Ε.Ε.

Επίσης το σύστημα θα πρέπει να είναι ικανό να παράγει (δημιουργεί) τα απαραίτητα δελτία προόδου και παρακολούθησης (reports), στην κατάλληλη μορφή, για την τροφοδοσία του Πληροφοριακού Συστήματος του Υπουργείου

Οικονομίας με στοιχεία σχετικά με την πορεία αξιοποίησης των οικονομικών ενισχύσεων προς τις εταιρίες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Φυσικά, πέρα από τα reports που παράγονται για χρήση από τις διάφορες διαχειριστικές αρχές, το σύστημα θα δημιουργεί μια σειρά από εκθέσεις, πίνακες και στατιστικά στοιχεία χρήσιμα προς την Διοίκηση του μη κερδοσκοπικού οργανισμού τόσο για τον συνεχή έλεγχο και παρακολούθηση της διαδικασίας, όσο και ως ένα εργαλείο Στήριξης Αποφάσεων. [24]

Παρουσιάζοντας συνοπτικά ορισμένες από τις λειτουργικότητες που θα προσφέρει ο σχεδιασμός ενός τέτοιου πληροφοριακού συστήματος, είναι σημαντικό να γίνει διάκριση μεταξύ της χρήσης του πληροφοριακού συστήματος από πλευράς της ενδιαφερόμενης εταιρίας και της χρήσης από πλευράς των αρμόδιων διαχειριστικών αρχών και του Υπουργείου Οικονομίας.

9.2.1. ΤΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΛΕΥΡΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ

Έτσι, λοιπόν, από την πλευρά της εταιρίας θα είναι απαραίτητη η χορήγηση κωδικού αριθμού για την εισαγωγή της στο πληροφοριακό σύστημα. Ο κωδικός αυτός αριθμός θα είναι μοναδικός και θα επιτρέπει την εταιρία να χρησιμοποιεί το πληροφοριακό σύστημα. Στο σύστημα η εταιρία θα εισάγει σε ειδικά σχεδιασμένα πεδία τις πηγές χρηματοδότησης. Όταν πρόκειται για φυσικό πρόσωπο θα εισάγει το όνομά του και όταν πρόκειται για νομικό πρόσωπο θα εισάγει την επωνυμία, μαζί με όλες τις πληροφορίες που θεωρούνται απαραίτητες. Το πεδίο καταχώρησης του ποσού χρηματοδότησης θεωρείται υποχρεωτικό, καθώς και ο αριθμός απόδειξης της καταβολής του ποσού.

Αφού καταχωρηθούν επιτυχώς οι απαραίτητες πληροφορίες για τους πόρους είναι αναγκαία η ανάλυση των δαπανών που σχεδιάζονται για την προώθηση του σκοπού της εταιρίας. Οι δαπάνες αυτές θα πρέπει να είναι σχεδιασμένες και όσο αφορά το ύψος τους και όσο αφορά το αποτέλεσμα που αναμένεται να αποφέρουν. Μετά την πραγματοποίηση της δαπάνης, το

πληροφοριακό σύστημα θα δίνει τη δυνατότητα σύγκρισης του προβλεπόμενου αποτελέσματος και του πραγματοποιηθέντος.

Επιπροσθέτως, μια από τις λειτουργικότητες του πληροφοριακού συστήματος θα είναι και η δημιουργία εκθέσεων και στατιστικών αναφορών, που θα βασίζονται στον Προϋπολογισμό, στον Ισολογισμό, στα Αποτελέσματα Εκθέσεων Παρακολούθησης και στην Τελική Έκθεση Παρακολούθησης της δράσης της εταιρίας.

Επιπλέον, το λογιστικό πληροφοριακό σύστημα θα περιλαμβάνει τα παρακάτω υποσυστήματα

- ▲ Λογιστικό σύστημα (Γενική Λογιστική, Αναλυτική Λογιστική, λογαριασμούς τάξεως): Το Υποσύστημα αυτό, που θα είναι και ο πυρήνας του ολοκληρωμένου λογιστικού συστήματος θα υπόκειται στους κανόνες της Γενικής λογιστικής, Αναλυτικής Λογιστικής (Λογαριασμοί τάξεως και θα πρέπει να εξασφαλίζει την ενημέρωση και να ανταποκρίνεται πλήρως στις απαιτήσεις του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων. Θα παρέχει την δυνατότητα ανάπτυξης των κωδικών και τίτλων των λογαριασμών. και να εξασφαλίζει την ενημέρωση και την εύχρηστη λειτουργία των Λογιστικών Σχεδίων (Αναλυτική λογιστική, Γενική Λογιστική , Λογαριασμοί τάξεως). Θα παρέχει όλες τις λογιστικές εκτυπώσεις που προσδιορίζονται από το ΚΒΣ καθώς και των οικονομικών καταστάσεων. Θα αποτελείται από σταθερά στοιχεία όπως Λογιστικό Σχέδιο , και από μεταβλητά στοιχεία όπως κινήσεις κλπ
- ▲ Διαχείριση προϋπολογισμού: Μέσω του συστήματος θα παρακολουθείται η Διαχείριση Προϋπολογισμού σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο (κατάρτιση, έγκριση, αναμορφώσεις παρακολούθηση της εκτέλεσής του, με ενημερώσεις για εισπραχθέντα, πληρωθέντα και τις εκτυπώσεις) όπως προβλέπονται από το ισχύον θεσμικό πλαίσιο και θα αποτελείται από σταθερά στοιχεία και από μεταβλητά
- ▲ Διαχείριση Εσόδων: Η δημιουργία και η παρακολούθηση των εσόδων αποτελεί βασική λειτουργία για την ύπαρξη και την λειτουργία του οργανισμού. Τα έσοδα τους προέρχονται κυρίως από τις επιχορηγήσεις

του Δημοσίου καθώς και από εισφορές και άλλα όπως ήδη αναφέρθηκαν. Το υποσύστημα αυτό θα παρακολουθεί τα έσοδα και τις διαδικασίες σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο και θα αποτελείται από σταθερά στοιχεία και από μεταβλητά. Το σύστημα παράλληλα θα παρακολουθεί τη διαδικασία είσπραξης εσόδων, την έκδοση των παραστατικών, την διαχείριση υπόχρεων.

- ▲ Διαχείριση Δαπανών και Προμηθευτών: Η διαχείριση των δαπανών είναι από τις πιο σύνθετες διαδικασίες. Οι προμήθειες μπορεί να αφορούν πάγια στοιχεία, έργα, αναλώσιμα υλικά, καθώς και γενικά έξοδα.
- ▲ Διαχείριση ταμείου: Παρακολούθηση διαδικασιών σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, δηλαδή παρακολούθηση των εισπράξεων και των πληρωμών, εισάγοντας όλες τις απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με τα παραστατικά.
- ▲ Διαχείριση Μητρώου μελών: παρακολούθηση της λίστας των μελών, τη διαγραφή παλαιών, την εγγραφή νέων μελών, και των εισφορών που αυτοί είναι υποχρεωμένοι ή εθελοντικά επιθυμούν να συνεισφέρουν.[21]

Το προτεινόμενο πληροφοριακό σύστημα θα δίνει τη δυνατότητα στις εταιρίες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα να πληροφορούνται σχετικά με τα χρηματοδοτικά προγράμματα που σχεδιάζουν οι κρατικοί και κοινοτικοί φορείς. Αυτό θα ήταν δυνατό να επιτευχθεί μέσω της εγγραφής των εταιριών αυτών σε κάποιο μητρώο και μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ώστε να επιτυγχάνεται η ανάλογη ενημέρωση. Η εταιρία με τη σειρά της θα είναι σε θέση να εκτιμά τα χρηματοδοτικά προγράμματα, να εκδηλώνει ενδιαφέρον και να υποβάλει αίτηση για την ένταξη στα προγράμματα αυτά.

9.2.2. ΤΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΛΕΥΡΑ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ.

Το πληροφοριακό σύστημα θα παρακολουθείται από τις αρμόδιες διαχειριστικές αρχές για τους λόγους που προαναφέρθηκαν. Ειδικότερα, θα παρακολουθούνται οι πόροι, η κατανομή αυτών, οι δαπάνες, η ανάλυση αυτών και η γενικότερη δραστηριοποίηση της εταιρίας και μέσω των εκθέσεων οι αρμόδιες αρχές θα αποφαινούνται για το αν η εταιρία δικαιούται την επιχορήγηση, το ύψος αυτής και τον τρόπο με τον οποίο αυτή θα καταβληθεί. Οι αρμόδιες αρχές από την πλευρά τους θα δέχονται αιτήσεις και προτάσεις για τη χορηγία δράσεων και προγραμμάτων δια μέσου του ηλεκτρονικού συστήματος, το οποίο θα περιέχει πρότυπα υποβολής προτάσεων, ώστε να εξασφαλίζεται η ομοιομορφία και συγκρισιμότητα των αιτήσεων για χορηγίες και οικονομικές ενισχύσεις, να διευκολύνεται η διαδικασία αξιολόγησης και επιλογής και, παράλληλα, να δημιουργείται ιστορικό των προτάσεων, οι οποίες υποβάλλονται στο ανωτέρω πλαίσιο. Με τον τρόπο αυτό θα εξασφαλίζεται η διαφάνεια της διαδικασίας και θα παρέχεται η δυνατότητα σε όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς να υποβάλλουν αιτήσεις για χορηγία ή οικονομική ενίσχυση.[22]

9.3. ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Σήμερα είναι πια γνωστό ότι αυτή η συγκεντρωμένη πληροφορία, αλλά και η γνώση που μπορεί να αποκτηθεί από την επεξεργασία της, έχουν πολύ μεγάλη αξία. Προϋπόθεση για την αξιοποίηση της είναι η δυνατότητα των συστημάτων να επικοινωνούν μεταξύ τους. Είναι λοιπόν απαραίτητο τα συστήματα που σχεδιάζονται και υλοποιούνται να μπορούν να επικοινωνούν και να ανταλλάσσουν δεδομένα μεταξύ τους.

Τις απαιτήσεις αυτές έρχεται να ικανοποιήσει ο όρος της διαλειτουργικότητας. Σαν διαλειτουργικότητα ορίζεται η ικανότητα των συστημάτων πληροφορικής για μεταφορά και χρησιμοποίηση της πληροφορίας

και των δεδομένων με ένα ομοιογενή και αποτελεσματικό τρόπο μεταξύ διαφόρων οργανισμών σε επίπεδο συστημάτων πληροφορικής.

Για τη διασφάλιση των δεδομένων, αλλά και την επίτευξη της διαλειτουργικότητας, είναι απαραίτητη η χρήση ανοικτών και τεκμηριωμένων προτύπων. Είναι επίσης απαραίτητο, για την διασφάλιση της συνέχειας και της ασφάλειας των δεδομένων, να είναι γνωστός και ανοιχτός ο τρόπος αποθήκευσης και μεταφοράς δεδομένων.

Όλα τα συστήματα πληροφορικής επεξεργάζονται και αποθηκεύουν δεδομένα αλλά και επικοινωνούν μεταξύ τους. Ο τρόπος επεξεργασίας αποθήκευσης και μεταφοράς των δεδομένων δεν είναι ο ίδιος για όλα τα συστήματα, σε κάθε περίπτωση όμως στηρίζεται σε ένα πρότυπο, δηλαδή ένα σύνολο προδιαγραφών που περιγράφει ακριβώς το πώς μεταφέρονται ή αποθηκεύονται τα δεδομένα. Τα πρότυπα αυτά μπορεί να είναι ανοιχτά και διαθέσιμα σε όσους ενδιαφέρονται, αλλά μπορεί να είναι και μυστικά ή διαθέσιμα υπό προϋποθέσεις και με συγκεκριμένους περιορισμούς.

Θα περίμενε κανείς ότι, αφού ένα σύστημα ανταποκρίνεται στις ανάγκες για τις οποίες σχεδιάστηκε και επεξεργάζεται τα δεδομένα με τον τρόπο που ορίσαμε, δε χρειάζεται να είναι γνωστά τα πρότυπα επικοινωνίας και αποθήκευσης των δεδομένων. Στην πράξη, όμως, τα πρότυπα είναι το κλειδί για την πρόσβαση στα δεδομένα που περιέχει το σύστημα. Αν δεν είναι γνωστός ο τρόπος αποθήκευσης και μεταφοράς δεδομένων, δεν είναι εξασφαλισμένη η δυνατότητα πρόσβασης στα δεδομένα και υπάρχει ο κίνδυνος απώλειας ή της αναγκαστικής χρήσης συγκεκριμένων προϊόντων (Vendor Lock-in).

Ειδικά στην περίπτωση δημοσίων οργανισμών, όπου τα δεδομένα τα οποία υπόκεινται σε επεξεργασία και αποθηκεύονται ανήκουν στους πολίτες, η χρήση ανοικτών προτύπων είναι επιβεβλημένη σε κάθε σύστημα πληροφορικής, ώστε να διασφαλιστεί ότι τα δεδομένα αυτά θα είναι διαθέσιμα για πάντα χωρίς καμία δέσμευση και περιορισμό.

Τα ανοιχτά πρότυπα δημιουργούνται από τη συνεργασία ενδιαφερόμενων φορέων που καταλήγουν σε ένα σύνολο προδιαγραφών, οι οποίες καλύπτουν

συγκεκριμένες απαιτήσεις, ενώ παράλληλα προσφέρουν ελεύθερη και χωρίς περιορισμούς πρόσβαση και δικαίωμα χρήσης των προδιαγραφών.

Η αξία των ανοιχτών προτύπων είναι τόσο μεγάλη που χιλιάδες άτομα σε οργανισμούς και βιομηχανίες ασχολούνται με τη δημιουργία και τη συντήρηση ανοιχτών προτύπων.

Κάποια από τα πιο γνωστά ανοιχτά πρότυπα είναι και τα παρακάτω:

- ▲ **TCP/IP** – Πρωτόκολλο μεταφοράς δεδομένων στο Internet
- ▲ **HTTP, HTML** – Πρότυπα για τον Παγκόσμιο ιστό
- ▲ **SMTP, POP, IMAP** – Πρότυπα για το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο

Ο ορισμός που δίνει η Ευρωπαϊκή ένωση για τα ανοιχτά πρότυπα βασίζεται στα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- ▲ Το πρότυπο πρέπει να έχει υιοθετηθεί από ένα μη κερδοσκοπικό οργανισμό και η εξέλιξη του να προκύπτει από μια ανοιχτή διαδικασία συζήτησης και αποφάσεων η οποία να είναι ανοιχτή σε όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς. (Οι σχετικές αποφάσεις λαμβάνονται με συμφωνία ή πλειοψηφικά κλπ.)
- ▲ Το πρότυπο πρέπει να έχει δημοσιευθεί και το πλήρες τεύχος των προδιαγραφών να είναι διαθέσιμο ελεύθερα ή με κάποιο τυπικό κόστος. Θα πρέπει να επιτρέπεται σε όλους η αντιγραφή του, η διανομή και η χρήση, είτε χωρίς κόστος είτε με κάποιο ονομαστικό κόστος.
- ▲ Η πνευματική ιδιοκτησία –για παράδειγμα οι ευρεσιτεχνίες– μέρους ή όλου του προτύπου θα πρέπει να είναι αμετάκλητα διαθέσιμες, χωρίς χρέωση πνευματικών δικαιωμάτων.
- ▲ Δεν πρέπει να υπάρχουν περιορισμοί για την επαναχρησιμοποίηση του προτύπου. [25]

9.4. ΣΗΜΑΣΙΑ ΚΑΙ ΟΦΕΛΗ ΤΟΥ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Σύμφωνα με όλα όσα προαναφέρθηκαν το πληροφοριακό σύστημα δεν θα είναι απλά ένα σύστημα που θα παρακολουθεί λογιστικά τις συναλλαγές της εταιρίας, ή θα κατέχει μόνο το ρόλο ενός ελεγκτικού μηχανισμού. Θα συμβάλλει στη σωστή αξιοποίηση των πόρων και στον κατάλληλο σχεδιασμό για τη λήψη αποφάσεων σχετικά με το μέλλον του μη κερδοσκοπικού οργανισμού.

Το Λογιστικό Πληροφοριακό Σύστημα αποτελεί ένα σύστημα το οποίο συγκεντρώνει, καταχωρεί, αποθηκεύει και επεξεργάζεται στοιχεία με σκοπό την παροχή πληροφόρησης για λήψη αποφάσεων. Αυτά εισάγονται στο σύστημα και επεξεργάζονται κατάλληλα ώστε να παραχθούν οι αντίστοιχες πληροφορίες. Το πληροφοριακό σύστημα μετατρέπει τη σύνθετη πληροφόρηση σε γνώση, την οποία αποκτούν οι χρήστες τα οποία λαμβάνουν αποφάσεις. Σε όλα τα λογιστικά πληροφοριακά συστήματα η διαδικασία παραμένει η ίδια. Τα συστήματα και οι άνθρωποι που τα χρησιμοποιούν στην ουσία συγκεντρώνουν, εισάγουν, επεξεργάζονται, αποθηκεύουν και παρουσιάζουν στοιχεία και πληροφορίες. Η συλλογή και αποθήκευση στοιχείων, σχετικά με τις επιχειρηματικές δραστηριότητες και τους πόρους, υλικούς και ανθρώπινους περιλαμβάνει τον αρχικό έλεγχο για ακρίβεια και πληρότητα, όσον αφορά την καταχώρισή τους. Επίσης, περιλαμβάνει τη μετατροπή στοιχείων σε πληροφορίες, οι οποίες είναι χρήσιμες για λήψη αποφάσεων από τη διοίκηση. Περιλαμβάνει την κατάταξη, την ταξινόμηση, την ομαδοποίηση, τους υπολογισμούς και τις συγκρίσεις μεταξύ των δεδομένων. Επίσης, οι κατάλληλες και απαραίτητες πληροφορίες διοχετεύονται, εκτός από τα στελέχη, και σε τρίτους εκτός της επιχείρησης. Συμβάλλει στην προώθηση απαραίτητων ελέγχων προς εξασφάλιση των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης από κινδύνους και απειλές, συμπεριλαμβανομένων και των δεδομένων, καθώς και της εξασφάλισης ότι τα δεδομένα θα είναι διαθέσιμα, ακριβή και αξιόπιστα όταν αυτά χρειαστούν.

Συμπερασματικά, θα μπορούσε να σημειωθεί ότι το λογιστικό πληροφοριακό σύστημα δε θα λειτουργεί μόνο σαν ένας ελεγκτικός

μηχανισμός, αλλά θα έχει και ακόμη μια λειτουργία σαν ένας μηχανισμός που στην ουσία θα συμβάλλει στην προσπάθεια επίτευξης του σκοπού της μη κερδοσκοπικής εταιρίας, μέσω της μετατροπής των στοιχείων σε πληροφορίες απαραίτητες για τη λήψη αποφάσεων. Θα δίνει τη δυνατότητα, τόσο της εσωτερικής οργάνωσης των εργασιών του οργανισμού, όσο και της εξωτερικής αναβάθμισης των παρεχόμενων υπηρεσιών. [33]

10. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Οι μη κερδοσκοπικές οργανώσεις που αποσκοπούν στο δημόσιο όφελος είναι αναγνωρισμένες ενώσεις προσώπων της Κοινωνίας των που από τη φύση τους έχουν ή οφείλουν να έχουν μία διπλή υπόσταση. Αφενός, η δράση τους ωφελεί άμεσα ή έμμεσα τρίτα πρόσωπα (όχι αποκλειστικά τα μέλη τους) ή την κοινωνία γενικότερα και αφετέρου έχουν διεκδικητικό χαρακτήρα, παρεμβαίνοντας στην κοινωνία για τη διαμόρφωση και τη βελτίωση των όρων και των συνθηκών που διευκολύνουν την επίτευξη των κοινωφελών στόχων τους.[20]

Για τους λόγους αυτούς, αλλά και για όσα προαναφέρθηκαν είναι απαραίτητο να ενδιαφερθεί η πολιτεία να εφοδιάσει τα νομικά αυτά πρόσωπα με το κατάλληλο πληροφοριακό σύστημα. Με τον τρόπο αυτό θα διενεργείται ο απαραίτητος έλεγχος που θα συμβάλλει στη σωστή επιλογή των εταιριών που δικαιούνται οικονομικές ενισχύσεις και οι οποίες παρέχουν πραγματικά αξιόπιστες πληροφορίες για την κοινωφελή δράση τους.

Το πληροφοριακό αυτό σύστημα, γενικά, θα συμβάλλει στην ικανοποίηση των απαιτήσεων των πολιτών για την επίτευξη της επιζητούμενης διαφάνειας, τη μείωση της διαφθοράς και της κακοδιαχείρισης, την αντιμετώπιση της πολυπλοκότητας της παγκοσμιοποίησης. Για να τα καταφέρουν όλα αυτά οι αρμόδιες διαχειριστικές αρχές, χρειάζεται μεγάλη ευελιξία στον τρόπο με τον οποίο διαχειρίζονται την πληροφορία. Είναι αναγκαίο όλα τα διαθέσιμα συστήματα να επικοινωνούν με ενιαίο, ομοιόμορφο τρόπο μεταξύ τους. Ταυτόχρονα, χρειάζεται να γίνεται εύκολα η αναδιοργάνωσή τους και απαιτείται ευελιξία πρόσβασης στην τεχνολογία, αλλά και αξιοποίηση της πρωτοποριακής ανερχόμενης τεχνολογίας. Όλα αυτά γίνονται δυνατά χάρη στη διαλειτουργικότητα, η οποία όπως σημειώθηκε συμβάλλει στην επικοινωνία και ανταλλαγή των δεδομένων μεταξύ των συστημάτων. Όταν αυτά τα σημεία επικοινωνίας είναι ανοικτά τότε γίνεται και πιο εύκολη η βελτίωση και αντικατάσταση τους, παράγοντας πραγματικά ολοκληρωμένες υπηρεσίες. Οι οργανισμοί και οι υπηρεσίες έχουν τη δυνατότητα να αξιοποιήσουν καλύτερα

και με μικρότερο κόστος την συγκεντρωμένη πληροφορία, αλλά και να την διαθέσουν με ηλεκτρονικό και φιλικό τρόπο. Στο σκοπό αυτό η συνεργασία του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα θα μπορούσε να αποδειχθεί εξαιρετικά χρήσιμη και ενδιαφέρουσα. Ειδικότερα, αυτό αφορά το λεγόμενο ΣΔΙΤ (Σύμπραξη Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα), ή διαφορετικά Outsourcing. Στην προκειμένη περίπτωση ο Δημόσιος Τομέας αναζητά και επιδιώκει συνεργασίες με τον ιδιωτικό τομέα διότι ο ιδιωτικός τομέας κατέχει σε ικανοποιητικότερο βαθμό την τεχνογνωσία(know-how) για το σχεδιασμό και την ανάλυση ενός τέτοιου πληροφοριακού συστήματος.

Όλα τα παραπάνω θα έχουν θετικές συνέπειες σε πολλές εκφάνσεις της κοινωνίας και της οικονομίας. Ειδικότερα, θα θεωρείται βέβαιο και θα είναι δυνατό να αποδειχθεί το γεγονός ότι οι προϋπολογισμένες πιστώσεις θα διατίθενται για τον τελικό σκοπό για τον οποίο σχεδιάστηκαν εξαρχής. Κατ' επέκταση, αυτό θα έχει σαν αποτέλεσμα όλες οι πιστώσεις να αξιοποιούνται αποτελεσματικά και αποδοτικά, δίνοντας τη δυνατότητα να ωφελείται η οικονομία της χώρας, δίχως να υπάρχει κίνδυνος κάθε είδους παρεμβάσεων. Τελικά, θα αυξηθεί η εμπιστοσύνη της κοινωνίας προς τις πολιτικές αρχές και θα μειωθούν φαινόμενα όπως η απαξίωση των θεσμών του εθελοντισμού, της κοινωνικής προσφοράς και όλων των ιδανικών που προάγουν τη ζωή και τη σκέψη των ατόμων.

11. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- [1] ΟΜΙΛΙΕΣ(1η Πανελλήνια Διαβούλευση ‘Σύγχρονο Θεσμικό Πλαίσιο για τον Εθελοντισμό και τις ΜΚΟ)
- [2] Κων/νος Παπαγεωργίου, «Φορολογία Θρησκειών και Κοινοφελών Νομικών Προσώπων», Πρότυπες Θεσσαλικές Εκδόσεις, Τρίκαλα- Αθήνα, 2005
- [3] news.disabled.gr/images/19731a.doc
- [4] <http://olme-attik.att.sch.gr/katkemete.pdf>
- [5]<http://www.kpolykentro.gr/export/sites/polykentro/el/activities/laws/Documents/polykentro.pdf>
- [6] www.express.gr
- [7] <http://sybedrio2007.bee.gr/speeches.asp>
- [8] Χρήστος Ν. Τότσης, Ερμηνεία Φορολογίας Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων, Εκδόσεις Πάμισος, 2000
- [9] <http://www.karounos.gr/blog/?p=16>
- [10] el.wikipedia.org/wiki/Μη_κερδοσκοπική_οργάνωση
- [11]www2.cs.ucy.ac.cy/~panas/PATRA/Ergasies_Foititwn_DSS_2000/C8%20.doc –
- [12] kedke.ntua.gr/docs/KEDKE_OpenSystems_Guide_v1.0.doc
- [13] www.oke.gr/gnomes/GNOMI-FOROLOGIKO-2004-TELIKO.doc
- [14]http://www.mnec.gr/export/sites/mnec/el/nomothesia/law/Documents/JL5_QI15.pdf
- [16] Νίκ. Σ. Παπαντωνίου, Γενικές Αρχές Αστικού Δικαίου, Εκδοτικός Οίκος Αφοί Π.Σάκκουλα, Αθήνα, 1983
- [17] http://e-roosters.blogspot.com/2005/09/blog-post_13.html
- [18] http://ikaros.teipir.gr/ske/sistasi_etaireias.pdf
- [19]<http://www.ethnos.gr/article.asp?catid=15512&subid=2&tag=8967&pubid=2110914>
- [20]www.theatroedu.gr/main/images/stories/files/Synergates/MKO_IBouliTis_KoinoniasPoliton.doc

- [21] <http://www.ypes.gr/diplografiko/prodia931.htm>
- [22] <http://www.ethnos.gr/article.asp?catid=15512&subid=2&tag=8967&pubid=2110914>
- [23] Λιοναράκης, Ν. (2004). Ο θαυμαστός, καινούργιος κόσμος των μη κυβερνητικών οργανώσεων. Ο Κόσμος του Επενδυτή. Α.Φ. 63, σ. 38.
- [24] http://www.gnomon.com.gr/files/Brochure_Odysseus.pdf
- [25] kedke.ntua.gr/docs/KEDKE_OpenSystems_Guide_v1.0.doc
- [26] Nicholas J. Wheeler- Alex J. Bellamy, Ανθρωπιστική Παρέμβαση, Κεφάλαιο 25, «Η ανθρωπιστική παρέμβαση στη διεθνή πολιτική»
- [27] <http://www.greenpeace.org/greece/#>
- [28] <http://www.amnesty.org.gr/index.htm>
- [29] Γκίνογλου Δημ., Ταχυνάκης Παν., Πρωτόγερος Νικ. «Λογιστικά Πληροφοριακά Συστήματα-Μηχανογραφημένη Λογιστική» (Εκδόσεις Rosili,2003)
- [30] Alan Dennis- Barabara Haley Wixom- David Degarden «Systems Analysis and Design with UML» Version 8 2.
- [31] http://en.wikipedia.org/wiki/Information_systems
- [32] Γ.Οικονόμου- Ν.Γεωργόπουλου Πληροφοριακά Συστήματα για τη Διοίκηση Επιχειρήσεων
- [33] Τσιακπίνης Θ.-Ευθυμίου Θ. Μάθημα: Προηγμένα Πληροφοριακά Συστήματα, Εργασία: Στρατηγικός Σχεδιασμός: Οδηγίες για το σχεδιασμό Συστημάτων Λήψης Αποφάσεων, Δεκέμβριος 1999
- [34] http://www.dikaio.dos.gr/keimena/Basikes_Ennoies.pdf
- [35] Meyer, C. (1997). The political economy of NGOs and Information Sharing. World Development, Vol 25(7), .
- [36] Mihan Foundation. (2000). Civil Society. The new force. Chapter : Definition. [Online]. Available from: <http://www.mihancivilsociety.org/chapter4/definition.html>
- [37] NGO Café (2002). World Bank and other definitions of an NGO [Online]. Available from: <http://www.gdrc.org/ngo/wb-define.html>

[38]Association for Participatory Democracy "ADEPT" (2004). Non-Governmental Organizations. [Online]. Available from: <http://e-democracy.md/en/ngo/>